

ଧ୍ୱନି ପ୍ରତିଧ୍ୱନି

The Dhvani Pratidhwani

website : www.dhwanipratidhwani.net
email: pratidhwani.dhwani@gmail.com

ଯା ଦେବୀ ସର୍ବଭୂତେଷୁ.....

ବାଲେଶ୍ୱର ■ ମଙ୍ଗଳବାର ୧୯ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୨୦୨୩ ■ ମୂଲ୍ୟ ଟ. ୨.୦୦ ପତ୍ରାଂଶୁ ■ ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା-୩୦ ■ Baleshwar ■ TUESDAY 19 SEPTEMBER 2023
Vol.No. 35 ■ No. 247 ■ Price :Rs.2.00 (8 pages) ■ R.N.I. Registered No. 52528/91 ■ Postal Registered No. Balasore (Odisha)/005/2019

ଅସରନ୍ତି ଶୁଭେଚ୍ଛା ସହ...

ସାଗରିକା

ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ :
ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ ସାଗରିକା
ଜେଲ ରୋଡ, ବାଲେଶ୍ୱର-୭୫୬୦୦୧

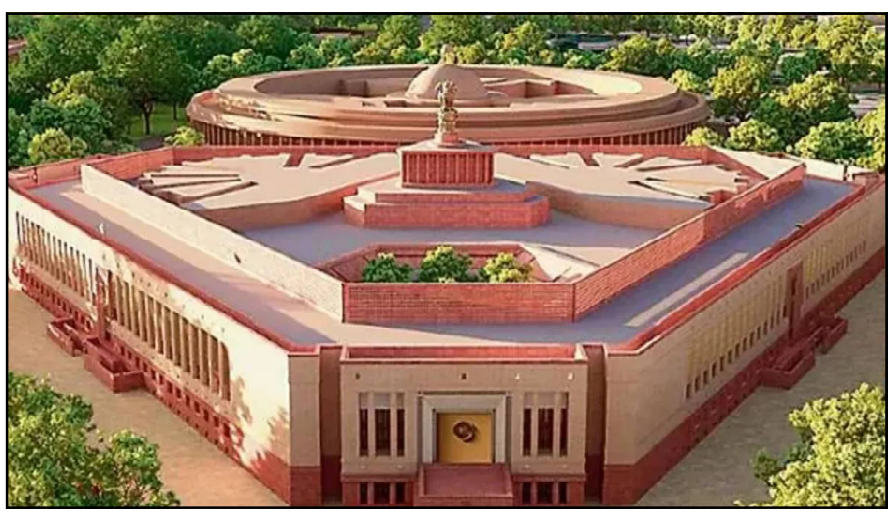
ଆସନ୍ତା ୨୧ ତାରିଖରେ ଆଉ ଦୁଇ ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଛୁଟି ଘୋଷଣା

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୧୮/୦୯ (ନି.ପ୍ର): ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ଗଣପତି 'ନୂଆଖାଇ' ପାଇଁ ଆଉ ୨ ଜିଲ୍ଲାରେ ଆସନ୍ତା ୨୧ ତାରିଖ ଦିନ ସ୍ଥାନୀୟ ଛୁଟି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ସେହି ଦୁଇ ଜିଲ୍ଲା ହେଉଛି- ସମ୍ବଲପୁର ଓ ବରଗଡ଼ । ଏହା ସହିତ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଉପଖଣ୍ଡକୁ ମଧ୍ୟ ସେହିଦିନ ପାଇଁ ଛୁଟି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ରାଜସ୍ୱ କମିଶନର ଆଜି ଏହି ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି । ଆସନ୍ତା ୨୦ ତାରିଖ (ବୁଧବାର) ପଡ଼ୁଛି ନୂଆଖାଇ । ସାଧାରଣତଃ ନୂଆଖାଇ ଦିନ ସମସ୍ତେ ନୂଆ ଖାଇଲେ ମଧ୍ୟ ଭେଦଭାବ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ ତା' ପରଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଗି ଥାଏ । ତେଣୁ ନୂଆଖାଇ ପରଦିନ ଅର୍ଥାତ୍ ୨୧ ତାରିଖକୁ ସରକାରୀ ଛୁଟି ଦିବସ ଭାବେ ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ସମ୍ବଲପୁର ଓ ବରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଉପଖଣ୍ଡର ଜନସାଧାରଣ ତଥା ବିଭିନ୍ନ ସଂଗଠନ ପକ୍ଷରୁ ଦାବି କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ ରାଜସ୍ୱ

ସଂସଦର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧିବେଶନ ଆରମ୍ଭ

ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭରୁ ବିରୋଧୀଙ୍କ ହଜାମା

ଆଜିଠାରୁ ନୂଆ ବିଲ୍‌ଟିରେ ବସିବେ ସଂସଦ

ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ, ୧୮/୦୯ : ଆରମ୍ଭ ହେଲା ସଂସଦର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧିବେଶନ । ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭରୁ ବିରୋଧୀଙ୍କ ହଜାମା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି । କିଛି ସମୟରେ ଲୋକସଭାରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ବିକୃତି ରଖିବେ । ୨୨ ତାରିଖ ଯାଏଁ ଚାଲିବାକୁ ଥିବା ଏହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧିବେଶନରେ ମହିଳା ସଂରକ୍ଷଣ ବିଲ ପାସ କରିବା ଉପରେ ସବୁ ଦଳ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହାଛଡା ଆପ୍ ନେତା ସଂଜୟ ସିଂହ ଓ ରାଜପାଟଣା ନିଲମ୍ବିତ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାକୁ ବି ବିରୋଧୀ ଦାବି କରିଛନ୍ତି । ନିର୍ବାଚନ କମିଶନ ତରଫର ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତନ କରିବାକୁ ବି ବିରୋଧୀ ଦାବି କରିଛନ୍ତି । ଜାତି

କରିଥିଲେ । ନୂଆ ସଂସଦ ଭବନ ଆମକୁ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣା ଦେବ ବୋଲି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କହିଛନ୍ତି । ଏଥି ସହ ଚନ୍ଦ୍ରମାନ ସଫଳତା ପାଇଁ ବୈଜ୍ଞାନିକଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇଛନ୍ତି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ । କି-୨୦ ସଫଳତାକୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଦଳ ନୁହେଁ, ବରଂ ଦେଶର ୧୪୦ କୋଟି ଲୋକଙ୍କ ସଫଳତା ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୋଦି । ଅଧିବେଶନ ଆରମ୍ଭରେ ଦେଶର ୭୫ ବର୍ଷର ସଂସଦୀୟ ଯାତ୍ରା ଉପରେ ଆଲୋଚନା ସମୟରେ ଦେଶର ପ୍ରଥମ ତଥା ପୂର୍ବତନ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜବାହରଲାଲ ନେହେରୁଙ୍କୁ ମନେ ପକାଇଛନ୍ତି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ । ତାଙ୍କ ଅବଦାନ ମୂଲ୍ୟବାନ ବୋଲି ମୋଦି କହିଛନ୍ତି । ଆଜି ୨୨ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲିବ ସଂସଦର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧିବେଶନ । ଆଜି ପୁରୁଣା ସଂସଦ ଭବନରେ ପ୍ରଥମ ଦିନର ଅଧିବେଶନ ବସିଛି । ଆସନ୍ତାକାଲି ରଣେଶ ପୁଠାଠାରୁ ନୂଆ ସଂସଦ ଭବନରେ ଅଧିବେଶନ ଆରମ୍ଭ ହେବ । ଏହି ସମୟରେ ବହୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଲ ପାରିତ ହେବାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି । ଆସନ୍ତାକାଲି ଠାରୁ ଆଉ ସଂସଦ ପୁରୁଣା ବିଲ୍‌ଟିରେ କୌଣସି ଅଧିବେଶନ ବସିବ ନାହିଁ । ସ୍ୱାଧୀନତା ପରଠାରୁ ପୁରୁଣା ବିଲ୍‌ଟିରେ ହିଁ ସଂସଦର କାର୍ଯ୍ୟ ସବୁ କରାଯାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆସନ୍ତାକାଲି ଠାରୁ ସଂସଦର ନୂଆ ବିଲ୍‌ଟିରେ ସଂସଦମାନେ ବସିବେ । ଉଭୟ ଲୋକସଭା ଓ ରାଜ୍ୟସଭାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର

ମାନସ ରଞ୍ଜନ ବାରିକ୍ ନୂଆ ଆଇନ ସଚିବ

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୧୮/୦୯ (ନି.ପ୍ର): ଓଡ଼ିଶା କୁଟିପିଆଳ ସେବାର ଦରିଷ୍ଟ ଅର୍ଥସର ମାନସ ରଞ୍ଜନ ବାରିକ୍‌ଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ଆଇନ ବିଭାଗର ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ ଭାବେ ଅବସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି । ଶ୍ରୀ ବାରିକ୍ ଏବେ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା ଓ ସେସବୁ ଜଳ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଏନେକ ଆଜି ବିଧିବଦ୍ଧ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ସୁତରାଂ ଅଧିବେଶନ (ଓଡ଼ିଶା କୁଟିପିଆଳ ଅର୍ଥସର (ଓଡ଼ିଶା) ଶ୍ରୀ ବାରିକ୍‌ଙ୍କୁ ଆଇନ ବିଭାଗର ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ ଭାବେ ବଦଳି କରାଯାଇଛି । ଆଇନ ବିଭାଗର

ପଞ୍ଚଭୂତରେ ବିଲୀନ ହେଲେ ଗୀତା ମେହେଟା

ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ, ୧୮/୦୯ : ମେହେଟା ମା' ଗୀତା ମେହେଟାଙ୍କୁ ପଞ୍ଚଭୂତରେ ବିଲୀନ ହେଲେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେଖିକା ତଥା ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ନବୀନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଗୀତା ମେହେଟା । ସେ ଥିଲେ ବହୁମୁଖୀ ପ୍ରତିଭାର ଅଧିକାରୀ । ସେ ଏକାଧାରରେ ଥିଲେ ଜଣେ ଆତ୍ମଜୀବନ ଲେଖିକା, ସାମ୍ବାଦିକା ଏବଂ ତତ୍ତ୍ୱମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଫିଲ୍ମ ନିର୍ମାତା । ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର ଲୋଧି ରୋଡ଼ସ୍ଥିତ ଶ୍ରୀମତୀମେହେଟା ଆଜି ତାଙ୍କ ଶେଷକୃତ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏକମାତ୍ର ପୁଅ ଆଦିତ୍ୟ ସିଂ

ଉନ୍ମୋଚିତ ହେଲା 'ସ୍ମୃତିରେ ଜଗନ୍ନାଥ' ଆଦର୍ଶ ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ ଓ ସାମଜିକସେବା ଜଗନ୍ନାଥ ଦଉଣ୍ଡୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି

ବାଲେଶ୍ୱର, ୧୮/୦୯ (ନି.ପ୍ର): ବାଲେଶ୍ୱର ସହରସ୍ଥ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ହାଇସ୍କୁଲର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ ଜଗନ୍ନାଥ ଦଉଣ୍ଡୁ ୮୧ ବର୍ଷରେ ବିଶେଷ ଘଟିବାର ଏକାଦଶୀ ଚିତ୍ତରେ ତାଙ୍କ ନିଲମ୍ବଣ ସ୍ଥିତ ବାସଭବନରେ ୧୭ତାରିଖ ସଂଧ୍ୟାରେ ଏକ ଶୋକାଞ୍ଜଳି ସଭାସହ ତାଙ୍କ ସ୍ମୃତିରେ ପ୍ରକାଶିତ ସ୍ମରଣିକା 'ସ୍ମୃତିରେ ଜଗନ୍ନାଥ'ର ଉନ୍ମୋଚିତ ହୋଇଛି । ଅଧ୍ୟାପକ କମଳାକାନ୍ତ ଦାସଙ୍କ ସଭାପତିତ୍ୱରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଏକ ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ସଭାରେ ପୂର୍ବତନ ସଂସଦ ରବୀନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଜେନା ଓ ଓଡ଼ିଶା ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀର ପ୍ରାକ୍ତନ ସଦସ୍ୟ କବି କାଳୀପଦ ପଣ୍ଡା ଉନ୍ମୋଚନ କରିଥିଲେ । ଶୋକସଭାରେ ଚିତ୍, ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଆଲୋକ ସାହୁ, ସମାଜସେବା ଭାଗବତ ସାହୁ, ନୃସିଂହ ଚରଣ

ନାୟକ, ଜୟରାମ ଜେନା, ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବ ପ୍ରଧାନ, ପଞ୍ଚିତ ସଂଜୟ ପଣ୍ଡା, ଔପନ୍ୟାସିକ ପୁଷ୍ପିଧର ପରିଡ଼ା, ଦୀନବନ୍ଧୁ ଲେଙ୍କା ପ୍ରମୁଖ ସ୍ମରଣ ଜଗନ୍ନାଥ ଦଉଣ୍ଡୁ କଣେ ପରୋପକାରୀ, ଅଧ୍ୟାପକମଣ୍ଡଳ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରେମୀ ଆଦର୍ଶ ଶିକ୍ଷକ ତଥା ମିତ୍ତଭାଷୀ ବ୍ୟକ୍ତି ରୂପେ

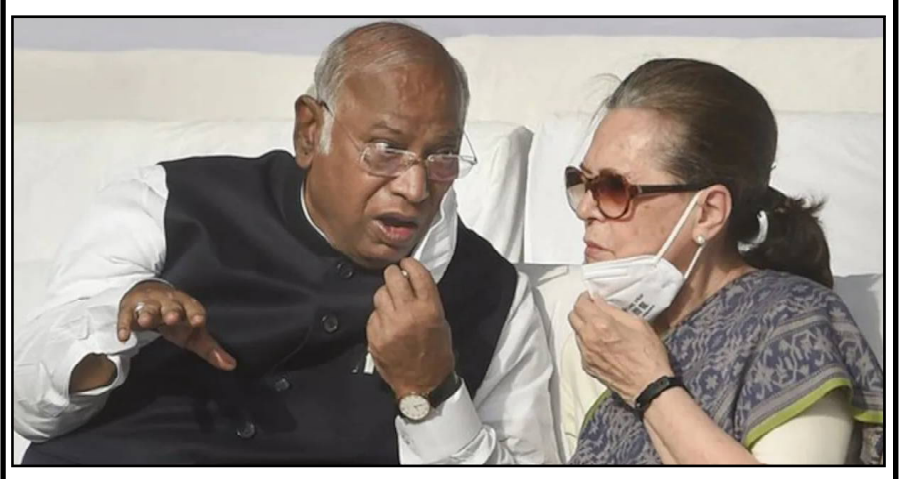
ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଆନ୍ଦୋଳନ ସ୍ତବ୍ଧ: ସରକାରଙ୍କୁ ମାସେ ମହଲତ

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୧୮/୦୯ (ନି.ପ୍ର): ୩ ଦିନ ବାଦି ନେଇ ଗତ ୮ତାରିଖକୁ କାର୍ଯ୍ୟବଦ୍ଧ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିଥିବା ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷକ-ଶିକ୍ଷିତ୍ରୀ ଆଜି ସେମାନଙ୍କର ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ସ୍ତବ୍ଧ ରଖିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି । ଆସନ୍ତା ମାସକ ମଧ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷକ ସଂଘର ଦାବି ଉପରେ ସରକାର ସକାରାତ୍ମକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛନ୍ତି ଓ ସେଥିପାଇଁ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ସାମୟିକ ଭାବେ ଏକମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ତବ୍ଧ ରଖାଯାଇଛି ବୋଲି ନିଖୁଳ ଉତ୍ତର ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରତିନିଧିମଣ୍ଡଳ କହିଛନ୍ତି । ୧୧ଦିନ ଧରି ରାଜ୍ୟର ପ୍ରାୟ ୧.୩୦ଲକ୍ଷ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷକଶିକ୍ଷିତ୍ରୀମାନେ କାର୍ଯ୍ୟବଦ୍ଧ ଆନ୍ଦୋଳନ ଜାରି ରଖୁଥିଲେ । ନିଖୁଳ ଉତ୍ତର ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷକ

ପ୍ରତିନିଧିମଣ୍ଡଳ ସଂଯୋଜକ କୋପାଳିନୀ ମିଶ୍ର 'ଓଡ଼ିଶା ରିପୋର୍ଟର'କୁ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଇ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଆଜି ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ବିକ୍ରମ କେଶରୀ ଆରୁଖିଲ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ

ହାଇଦ୍ରାବାଦରେ ସରିଲା ସିଡ଼କ୍ୟୁସି ବୈଠକ ଦଳୀୟକର୍ମୀଙ୍କୁ ବିଜୟମନ୍ତ୍ର ଦେଲେ ସୋନିଆ ଓ ଖଡ଼ଗେ

ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ, ୧୮/୦୯ : ବିଜେପି ସରକାରଙ୍କୁ କଳେବଳେ କୌଶଳେ ମାତ ଦେବାକୁ ବୈଠକରେ ଚର୍ଚ୍ଚା ହୋଇଛି । ସୁତରାଂ ଅନୁସାରେ ଦଳ ସଂରକ୍ଷଣକୁ ନେଇ ମାଷରଷ୍ଟୋକ ଖେଳିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ଓ ଦଳିତଙ୍କ ଭୋଟ ଉପରେ ଅଧିକ ଫୋକସ କରୁଛି । ଚର୍ଚ୍ଚା ହେଉଛି ସିଡ଼କ୍ୟୁସି ବୈଠକ କରି

'ସମ୍ବାଦ' କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଇଓଡବ୍ୟୁ ଚଢ଼ଉ

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୧୮/୦୯ (ନି.ପ୍ର): ଗଣମାଧ୍ୟମର ସ୍ୱରକୁ ଚାପି ଦେବା ଲାଗି ଯେତେ ସମ୍ଭବ ତଳକୁ ଖସି ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଲାଗି ସରକାରୀ କଳ ପୂରା ଦମରେ ଲାଗିପଡ଼ିଛି । 'ସମ୍ବାଦ' ସଂପାଦକ ସୌମ୍ୟରଂଜନ ପଟ୍ଟନାୟକ ନିଜର ଏକ ସଂପାଦକୀୟ ମାଧ୍ୟମରେ 'ସଚିବ ବଡ଼ ନା ମନ୍ତ୍ରୀ ବଡ଼' ଭଳି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବା ପରେ ପ୍ରଶାସନିକ ଆକ୍ରୋଶର ଶିକାର ହୋଇଛନ୍ତି । 'ଆମ ଘରର ହାଲଗାଲ' କ୍ରମରେ ତାଙ୍କର ଲେଖା 'ଆତ୍ମବିଭୋର ପ୍ରଶାସକ, ଅସହାୟ ରାଜନେତା' ଗତ ଅଗଷ୍ଟ ୨୭ ତାରିଖରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ପରେ 'ସମ୍ବାଦ' ବିରୋଧରେ ସରକାରୀ କଳ ପୂରା ଲାଗି ପଡ଼ିଛି । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ନବୀନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ସଫଳତାରେ ଥିବା ଜନମତକୁ ଅପବ୍ୟବହାର କରି ଛାଡ଼ା ସରକାର ତଳାଇଥିବା କ-ଟି ସଚିବ ଭି କେ ପାଣ୍ଡିଆନ ଏଥିରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହୋଇପଡ଼ିଛନ୍ତି ବୋଲି

ସମ୍ବାଦ ପକ୍ଷରୁ କୁହାଯାଇଛି । ସୌମ୍ୟରଂଜନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଗଣମାଧ୍ୟମ କଷ୍ଟରୋଧ କରିବାକୁ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି 'ସମ୍ବାଦ' କୁହାଯାଇଛି । ପ୍ରଥମେ

କରିଛନ୍ତି । ଅଭିଯୋଗ ଅନୁସାରେ, ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ବାଦରେ ଚାଲିଥିବା କିଛି କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନାମରେ 'ସମ୍ବାଦ' ଚଢ଼ଉ କରି ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ରଖି କରାଯାଇଛି ଏବଂ ତାକୁ ଆଳ କରି ଏହି ଚଢ଼ଉ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଜଣାଯାଇଛି । ସମ୍ବାଦ ପକ୍ଷରୁ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ବହୁ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରେ କରାଯାଇଥିବା ରାଶି (ଯାହାକୁ ଶୁଖା ସରିଛି) ସଂକ୍ରାନ୍ତୀ ଏକ ଘଟଣାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମୂଳକ ଭାବେ ଏବେ ଆଗକୁ ଆଣାଯାଇଛି । ଆଉ ଏହି ଅଭିଯୋଗ ପାଇବା ପରେ ଇଓଡବ୍ୟୁ ପକ୍ଷରୁ ମାମଲା ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ କରି ଦିଆଯାଇଛି । ଗତକାଲି 'ସମ୍ବାଦ'ର ସିଓଙ୍କୁ ଜେରା କରିବା ପରେ ଆଜି 'ସମ୍ବାଦ' କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ଆସି ସରକାରୀ ଚଢ଼ଉ କରୁଛି ଇଓଡବ୍ୟୁର ଏକ ୧୨ ଜଣିଆ ଟିମ୍ । କିନ୍ତୁ 'ଚଢ଼ଉ' ଆଳରେ ସୁଚିତ୍ରିତ ଉପରାଧ ଆଇନକର୍ମୀମାନଙ୍କ ଦେଇ ତାପ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଅପରାଧ୍ୟମ ବ୍ୟତୀତ ଏହା ଆଉ

ରାଜସ୍ଥିତା ବାରିକ

ଗଜାନନଂ ଭୃତଗଣାଧ୍ୟ ସେବିତମ୍ କପିତମ୍ କମ୍ପୁତଳ ଚାରୁ ଭକ୍ଷିତମ୍ ଉମାସୁତ ଶୋକ ବିନାଶ କାରିକମ୍ ନମାମି ବିଘ୍ନେଶ୍ୱର ପଦପଦକମ୍ ।। ସନାତନ ଧର୍ମ ଅନୁଯାୟୀ ଆମର ପର୍ବ, ପରମ୍ପରା, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ଭାବ ଆମ ସଂସ୍କୃତିର ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରେ । ସେହିପରି ଏକ ପର୍ବ ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ । ଏହି ପର୍ବ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ଭାଦ୍ରବ ମାସ ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷ ଚତୁର୍ଥୀ ଦିନ ପାଳନ କରାଯାଏ । ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କର ଜନ୍ମ ଦିବସକୁ ଭକ୍ତ ମାନେ ବହୁ ଆଡମ୍ବର ସହକାରେ ପାଳନ କରନ୍ତି । ଗଣେଶଙ୍କର ଏକ ବଡ଼, ଗଜମୁଣ୍ଡ, ସାଧ ପଇତା ଏବଂ ଗଣେଶଙ୍କ ବାହନ ମୂଷା ଅଟେ । ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ବିଘ୍ନ ବିନାଶକ ରୂପେ ସର୍ବତ୍ର ପୂଜିତ ହୁଅନ୍ତି । ସେ ଭକ୍ତଙ୍କର ସବୁ ବାଧା ବିଘ୍ନ ଦୂରେଇ ଦେଇ ମୁକ୍ତିର ମାର୍ଗ ଦେଖାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଆଦି ଦେବତା ହିବାବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶୁଭ କାର୍ଯ୍ୟ, ପୂଜା, ଲେଖାପଢ଼ା ଓ ଧାର୍ମିକ କ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭରେ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ବିଘ୍ନନାଶକଙ୍କ ଆବାହନ କରାଯାଏ । ଜ୍ଞାନ, ବୁଦ୍ଧି ଓ ବିଚାରବଦ୍ଧ ପ୍ରତୀକ ହେଉଛି ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କର ହାତୀ ମୁଣ୍ଡ । ଦେବତା ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ

ବିଶ୍ୱ ଦେବତା ବିନାୟକ

କ୍ରୋଧରେ ଶିକାର ହେବାକୁ ମଧ୍ୟ ପଛାଇନଥିଲେ । ଶାସ୍ତ୍ର ମତେ ଗଣେଶଙ୍କ ନାମ ଏକବଚ୍ଚ, ଗଣପତି, ଗଜବଳ୍, ଗଜାନନ, ବଳରୁଢ଼, ବିକଟ, ବିଘ୍ନରାଜେନ୍ଦ୍ର, ବିନାୟକ, ଧୂମ୍ରବର୍ଣ୍ଣ, ଲମ୍ବୋଦର, ଭାଇଚନ୍ଦ୍ର । ଭଗବାନ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ପାର୍ବତୀଙ୍କ ନୂପୁରର ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ନୃତ୍ୟ ଶିଖୁଥିଲେ । ପିତା ଶିବଙ୍କ ଡମ୍ବରୁ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଚାରି ଦେବ ଆସତ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି ବିଶାଳ ବିଦ୍ୟାଭଙ୍ଗାର ଚାକର ପାଦେ ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କ ନାମ ଲକ୍ଷ୍ମେଦର । ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ଭକ୍ତ

ଗଜମୁଖାପୁରକୁ ଆଜ୍ଞାପଣ କରିଥିଲେ । ଏଥିରେ ଭୟଭୀତ ହୋଇ ଗଜମୁଖାପୁର ଏକ ମୂଷା ରୂପ ଧାରଣ କରି ସେଠାରୁ ଖସି ପଳାଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ମୂଷା ରୂପ ରେ ଦଉଡ଼ି ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ପ୍ରଭୁ ଗଣେଶ ତାଙ୍କୁ ଫାଶରେ ବାନ୍ଧି ରଖୁଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଗଜମୁଖାପୁର ଗଣେଶଙ୍କ ପାଦ ତଳେ ପଡ଼ି କ୍ଷମା ମାଗିଥିଲେ । ସେହି ଦିନଠାରୁ ଗଣେଶ ମୂଷା କୁ ନିଜ ବାହନ କରି ଏକ ନୂତନ ଜୀବନ ଦେଇଥିଲେ । ପୌରାଣିକ କଥା ଅନୁସାରେ ପ୍ରଭୁ ଗଣେଶ ମହାଭାରତ ଲେଖୁଥିଲେ । ଦେବବ୍ୟାସ ଯେତେବେଳେ ମହାଭାରତର ରୂପରେଖ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଲେଖିବା ପାଇଁ ସେ ଗଣେଶଙ୍କୁ କହିଥିଲେ । ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ, ଏପରି କରିବା ପାଇଁ ତ୍ରୁଟ୍ଟା ହିଁ ଦେବବ୍ୟାସଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ଦାନ୍ତକୁ ସେ କଳମ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରି ମହାଭାରତ ଲେଖୁଥିଲେ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ । ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କଠାରୁ ପୁରାଣ ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି ଭଗବାନ ଶିବ ଓ ମାତା ପାର୍ବତୀ ତାଙ୍କ ଦୁଇ ପୁଅଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ଯିଏ ପ୍ରଥମେ ପୃଥିବୀ ଭ୍ରମଣ କରିପାରିବ । ସେ ଏହି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଖାଇବ ବୋଲି ସର୍ତ୍ତ ରଖୁଥିଲେ । କାର୍ତ୍ତିକଙ୍କ ବାହନ ମୟୂର ସେ ପୃଥିବୀ ଚାରିପଟେ ଭ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ କେବଳ ପ୍ରଭୁ ଶିବ ଓ ମାତା ପାର୍ବତୀଙ୍କ ଚାରିପଟେ ବୁଲିଆସିଥିଲେ । ନିଜ ପିତାମାତାଙ୍କୁ ସେ ତିନିଲୋକ ସମାଧ୍ୟରୁ ଭାବି ଚାଳି ଚାରି ପଟେ ବୁଲିଥିଲେ । ଏହା ଦେଖି ପ୍ରଭୁ ଶିବ ଦେଶ ଖୁସି ହୋଇଥିଲେ । ମାତା ପାର୍ବତୀ ଓ ପିତା ଶିବ ଗଣେଶଙ୍କ ବୁଦ୍ଧିରେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦେଇଥିଲେ । ଏଂସୁତ, ତାମିଲ, କନ୍ନଡ଼ ଓ ତେଲୁଗୁ ଭାଷାରେ ବିନାୟକ ଚତୁର୍ଥୀ ବା ବିନାୟକ ଚବିଥି, କୋଳକା ଭାଷାରେ ବିନାୟକ ଚବିଥୀ ଏବଂ ନେପାଳୀରେ ବିନାୟକ ଚଥା ଭାବରେ ପ୍ରଚଳିତ । ଏହି ପର୍ବ ବଣ ଦିନ ଧରି ଚାଲେ । ମହାରାଷ୍ଟ୍ର, ଗୁଜୁରାଟ, କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଏବଂ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶରେ ଏହି ପୂଜା ବହୁ ଧୂମଧାମରେ ପାଳନ କରାଯାଏ । ଯେହେତୁ ଗଣେଶ ପୂଜା ଏକ ଧାର୍ମିକ ପର୍ବ ଏହାକୁ ବାହାର ଦେଶ ମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ ପାଳନ କରାଯାଏ । ନେପାଳ, ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ, ନିଉଜିଲାଣ୍ଡ, କାନାଡା, ସିଙ୍ଗାପୁର, ମାଲେସିଆ, ସାଉଦି ଆରାବୀ, ଆମେରିକା, ଏବଂ ଯୁରୋପ ଇତ୍ୟାଦି ଦେଶ ମାନଙ୍କରେ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କୁ ଆରାଧନା କରାଯାଏ । ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କଠାରୁ ଆମକୁ ଅନେକ କିଛି ଶିଖିବାକୁ ମିଳେ । ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟନିଷ୍ଠ, ବାସନ୍ତବାଦୀ, ଜାଗ୍ରତ ହେବା ଏହି ସବୁ ଆମକୁ ଶିକ୍ଷା ଦିଏ । ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ହେଉଛନ୍ତି ଲୋକ ମାନଙ୍କର ଭଗବାନ । ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ଭକ୍ତଙ୍କ ଦୃଢ଼ତା ଦୂର କରି ମୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ନାଳଗିରି, ବାଲେଶ୍ୱର

ଗଣାଧିପତିଙ୍କ ନମଃ

ଯଶସ୍ୱିନୀ ପଟ୍ଟନାୟକ

ବିଦ୍ୟା, ବୁଦ୍ଧି, ସିଦ୍ଧି, ସମୃଦ୍ଧି, ସୌଭାଗ୍ୟର ଦେବତା ତଥା ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ଗଣନାଥଙ୍କ ଜନ୍ମଦିନ ଭାଦ୍ରବ ମାସ ଶୁକ୍ଳ ଚତୁର୍ଥୀରେ ପାଳନ କରାଯାଏ ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ ବା ଗଣେଶ ପୂଜା । ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଘରେ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ ଗଣେଶ ପୂଜା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶୁଭ କାମ, ପୂଜା ଆଦିର ପ୍ରଥମେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରାଯାଏ 'ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ' ଏବଂ ପୂଜା କରାଯାଏ ନିମ୍ନ ବିନାଶକ ବିନାୟକ ବା ଗଣପତିଙ୍କୁ । ଗଣେଶଙ୍କ ବିଗ୍ରହର ଗଜମୁଣ୍ଡ ଆଦିମ ବାଣୀ ଓଁକାରର ପ୍ରତୀକ, ତେଣୁ ଗଣେଶ ଓଁକାର ସ୍ୱରୂପ ପରବ୍ରହ୍ମ ରୂପେ ପୂଜିତ । ଗଣେଶଙ୍କୁ ବିଶେଷ କରି ରାଶି ଲକ୍ଷ୍ମ, ନିର୍ଦ୍ଦିଆ ଭୋଗ ରୂପେ ଅର୍ପଣ କରାଯାଏ । ରାଶିରେ ମସିହର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସବଳ ହୁଏ । ତେଣୁ ଗଣେଶଙ୍କୁ ପୂଜା କରି ଏହି ଅବସରରେ ରାଶି ଲକ୍ଷ୍ମ ସେବନ କଲେ ମେଧାବୃଦ୍ଧିରେ ସହାୟକ ହୁଏ । 'ବଳରୁଢ଼ ମହାକାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟକୋଟି ସମପ୍ରଭ, ନିର୍ବିଘ୍ନ ରୁଦ୍ରମେ ଦେବ ସର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ

ବୋଲି ଶିବ ଯେତେ କିନ୍ଦ ଧରିଲେ, ଏଥିରେ ଗଣେଶ ଆହରୁ ନାଭୋଦୁବନ୍ଧା ହେଲେ । କୁମ୍ଭାକ୍ଷ ଉଭୟଙ୍କ ବାରଦ୍ୱର ବଦ୍ୟା ହେଲା । ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଯୁଦ୍ଧ । ଏଥିରେ ଶିବ ଭୟଙ୍କର ରୂପ ଧରି ଗଣେଶଙ୍କ ଶିର ଛେଦନ କଲେ । ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ପାର୍ବତୀ ପହଞ୍ଚି ସ୍ୱାମୀ ଶିବଙ୍କୁ ଚିରଦ୍ୱାର କଲେ । କହିଲେ ତୁମେ ତୁମ ପୁତ୍ରକୁ ବଧ କରିଛ । ଶିବ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ଗଣେଶ କେମିତି ତାଙ୍କ ପୁଅ ? ପାର୍ବତୀ ନିଜ ଦେହର ମଳିକୁ ପିତୁଳା କରି ଏଥିରୁ ଗଣେଶଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଛନ୍ତି ବୋଲି କହିଲେ । ପାର୍ବତୀଙ୍କ ସର୍ବାନୁସାରେ ସ୍ୱାମୀ ଶିବଶଙ୍କର ପୁତ୍ର ଗଣେଶଙ୍କ ପାଇଁ ଉପାସ ପାଞ୍ଚଲେ । ବାରଦ୍ୱର ସେବକମାନଙ୍କୁ ପଠାଇ ପଶିମକୁ ମୁଣ୍ଡ କରି ଶୋଇଥିବା ହସ୍ତୀସାବକର ମୁଣ୍ଡ କାଟି ଆଣି ଗଣେଶଙ୍କ ଗ୍ରୀବାରେ ଯୋଡ଼ିଲେ । ଏହାପରେ ସର୍ଜିତନୀ ମଞ୍ଚ ଦେଇ ଗଣେଶଙ୍କୁ ସୁନର୍ତ୍ତୁ ଦେଲେ । ପୁତ୍ର ଗଣେଶଙ୍କୁ ସେ ଅନ୍ୟଦେବଦେବୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠୁ ଅଧିକ ବିଦ୍ୟାଦୁଷ୍ଟିସମ୍ପନ୍ନ ହେବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କଲେ । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ଗଣେଶ ସର୍ବ ଦେବଦେବୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ହେବେ ବୋଲି ଘୋଷଣା କଲେ । ସତକୁସତ ଗଣେଶ ହେଲେ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ । ପୂଣି ତାଙ୍କ ଦୁଇପାଶ୍ୱରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିଥିବା ମା'ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଧନର ଦେବୀ ଓ ମା' ସରଦୂତୀ ବିଦ୍ୟାର ଦେବୀ ଭାବେ ବିଦିତ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅଧିକ ବିଭବଶାଳୀ ଓ ଦୁର୍ଭିଦ୍ୟାସମ୍ପନ୍ନ ତଥା ଶୁଭାଶୁଭ ଦେବତାଭାବେ ଗଣେଶ ସମର୍ଥ ଲାଭ କଲେ । ସେହିଦିନରୁ ଅନ୍ୟ ଦେବଦେବୀଙ୍କ ପୂଜା ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କୁ ପୂଜାକର୍ତ୍ତା

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ଓ ବାହନ ମୂଷିକ

ଡଃ. ଅରୁନ୍ଧତୀ ଦେବୀ

ଭାରତ ବର୍ଷରେ ପାଳିତ ହେଉଥିବା ଗଣପର୍ବ ମଧ୍ୟରୁ ଗଣେଶ ଉତ୍ସବ ପ୍ରମୁଖ ପର୍ବ ଭାବେ ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ପର୍ବ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କ ଅବତରଣ ଦିବସ ଭାବେ ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ । ସନାତନ ଧର୍ମରେ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କୁ ପୂଜା କରାଯାଇଥାଏ । ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଦେବାଦେବୀଙ୍କ ଆରାଧନା ପୂର୍ବରୁ ଅଗ୍ରପୂଜା ଭାବେ ପୂଜା କରାଯାଇଥାଏ । କୌଣସି ଧାର୍ମିକ ବା ମାଳିକ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଯଥା ବିବାହ, ବ୍ରତୋପନୟନ, ଯଜ୍ଞାଦି ଅନୁଷ୍ଠାନ, ଗୃହାରମ୍ଭ, ଗୃହପ୍ରତିଷ୍ଠା, ଦେବାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କୁ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ଭାବେ ପୂଜା କରାଯାଇଥାଏ । ଆରମ୍ଭରୁ ମଙ୍ଗଳ କାମନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବା ବିଘ୍ନ ଦୂର କରିବା ଲାଗି ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କ ଆବାହନ କରାଯାଇଥାଏ । ଶିବ ପୁରାଣର ରୁଦ୍ରସଂହିତା ଅନ୍ତର୍ଗତ କୁମାର ଖଣ୍ଡରେ ଥିବା ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ ମାତା ପାର୍ବତୀ ସ୍ନାନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ନିଜ ଶରୀରର ମଇଳାକୁ ଏକ ବାଳକର ମୂର୍ତ୍ତି ଗଢ଼ି ତାଙ୍କୁ ଜୀବନଦାନ ଦେବା ସହ ଦ୍ୱାରପାଳ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ମାତା ପାର୍ବତୀ ଗୁମ୍ଫା ମଧ୍ୟରୁ ତପସ୍ୟା କରିବାକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଭଗବାନ ଶିବ ମାତା ପାର୍ବତୀଙ୍କୁ ଦେଖା କରିବା ଲାଗି ଗୁମ୍ଫା ମଧ୍ୟକୁ ଯିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହୁଅନ୍ତେ ଦ୍ୱାରପାଳ ଥିବା ସେହି ବାଳକ ସହ ତାଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା । ମାତ୍ର ବାଳକ ଜଣକ ଅତି ସହଜରେ ଶିବଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଶେଷରେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ମାୟା କ୍ରମେ ମହାଦେବ ନିଜ ତ୍ରିଶୂଳରେ ପ୍ରଭୁପୂଜ୍ୟ ହେବାର ବରଦାନ ଏହାଦେଖି ମାତା ଜଗନ୍ନାଥ ଦୃଶ୍ୟ ଏବଂ କ୍ରୋଧରେ ସମଗ୍ର ସୃଷ୍ଟିର ପ୍ରଳୟ କରିଦେବାକୁ ବାହାରିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଦେବର୍ଷି ନାରଦଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ଦେବତାମାନେ

ଉପରେ ଚଢ଼ିଗଲେ । ମାତ୍ର ବାମଦେବ ଭାବିଲେ, କ୍ରୋଧ ଜାଣି ଶୁଣି ତାଙ୍କ ପାଦରେ ଚଢ଼ିଯାଇଛନ୍ତି । ବାମଦେବ ଚଢ଼ି କ୍ରୋଧକୁ ମୂଷା ହୋଇଯିବା ଲାଗି ଅଭିଶାପ ଦେଲେ । ପୂର୍ବ ବାମଦେବଙ୍କ ପାଦ ତଳେ ପଡ଼ିକ୍ରୋଧ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ହେଲେ ଅଭିଶାପ ଯୋଗୁଁ ନେବା ସମ୍ଭବପର ନଥିଲା । ଏଣୁ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କ ବାହନ ହେବା ଲାଗି କ୍ରୋଧକୁ ନିର୍ମୂଳକ ଭାବେ ବରଦାନ ଦେଲେ । ଏହାପରେ କ୍ରୋଧ ଏକ ବିଶାଳକାୟ ମୂଷାରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା । କିଛି ଦିନ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋକରେ ରହିବା ପରେ ଏହି ମୂଷିକର ଉପଦ୍ରବ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା । ମର୍ତ୍ତ୍ୟବାସୀ ତ୍ରୁଟି ତ୍ରୁଟି ଚାଲିଲେ । ଦିନେ ରଶ୍ମି ପରାଶରଙ୍କ ଆଶ୍ରମକୁ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ଆସିଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ

ଗଣ ଦେବତା ଶ୍ରୀଗଣେଶ

ନେତାଜୀ ତାପସ କୁମାର ସାହୁ

ବକ୍ତୃତ୍ୱ ମହାକାୟ
ସୂର୍ଯ୍ୟ କୋଟି ସମପ୍ରଭ
ନିର୍ବିଗ୍ନା କୁରୁମେ ଦେବ
ସର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟସୁ ସର୍ବଦା ।

ଦେବାଧିଦେବ ମହାଦେବ ଓ ମାତା ପାର୍ବତୀଙ୍କ ପୁତ୍ର ହେଉଛନ୍ତି ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଗଣେଶ । ଭୀମର ଶୁକ୍ଳ ଚତୁର୍ଥୀ ତିଥିରେ ଆବିର୍ଭାବ ହୋଇଥିବା ପ୍ରଭୁ ନିଜର ପିତୃ ମାତୃ ଭକ୍ତି, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିଷ୍ଠା, ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପ ବଳତା, ସମାଜ ମାର୍ଗ ଦର୍ଶକ ସର୍ବୋପରି ବିଦ୍ୱା ବିନାଶ କରି ଅସମ୍ଭବ ସମସ୍ତ କରୁଥିବାରୁ ସେ ପ୍ରତିଦିନ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ ଠୁ ନେଇ ଦେବାଦେବୀଙ୍କର ଖୁବ୍ ପ୍ରିୟ ଓ ଆଦର୍ଶ ମଧ୍ୟ ।

ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କ ଆବିର୍ଭାବ ଯେତେବେଳେ ଘଟିଥିଲା ତାହା ବାୟା । ମାତା ପାର୍ବତୀ ସ୍ୱାମୀ ସମୟରେ ନିଜର ଅଙ୍ଗ ମଲିନୀ ଏକ ପିଣ୍ଡୁଳା ଗତି ତୋଳିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ଜାବ ନ୍ୟାସ ଦେଇଥିଲେ । ମାତାଙ୍କ ପ୍ରିୟ ପୁତ୍ର ଗଣେଶ ନିଜର ମାଆଙ୍କ ଧ୍ୟାନରେ ବ୍ୟାପାତ ବୃକ୍ଷ ନ ହେବା ପାଇଁ ଦ୍ୱାରପାଳ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରୁଥିବା ବେଳେ ପିତା ଶିବ ନିଜର ସାଧନା ବଳରେ ପାର୍ବତୀଙ୍କ ସହାନ ପାଇ ଆସି ସେହି

ଗୁଣୀ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ପ୍ରବେଶ ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଥିବା ବେଳେ ଗଣେଶ ତାଙ୍କୁ ରୋକିଥିଲେ । ଏହାପରେ ଉଭୟ ପିତା ପୁତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଯମାସୋତ ଲଢ଼େଇରେ ଗଣେଶଙ୍କ ଶିର ଛେଦ କରିଥିଲେ ମହାଦେବ । ଗୁଣୀ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତେ ପାର୍ବତୀଙ୍କୁ ଦେଖି ଖୁବ୍ ଖୁସି ହୋଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କ ଶିର ଛେଦ କଥା ଶୁଣି ମାତା ପାର୍ବତୀ ମୁଁମମାଣ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ଏବଂ ଶିବ ନିଜ ଅଜାଣତରେ କରିଥିବା ଭୁଲ ପାଇଁ ଅତୁଚ୍ଛ ହୋଇଥିଲେ । ଶିବ ଗଣେଶଙ୍କୁ ପଠାଇ ହାତୀ ମୁଖ ଆଣିଲା ପରେ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ଆଶୀର୍ବାଦ ପରେ ପୁନଃ ଗଣେଶ ଜୀବନୀୟ ପାଇଥିଲେ । ସମସ୍ତ ଦେବାଦେବୀଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ତଥା ବରଦାନ ପାଇବା ପରେ ମାତୃ ଆଜ୍ଞା ପାଳନ କରି ଥିବା ଯୋଗୁଁ ତାଙ୍କୁ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟର ବରଦାନ ମିଳିଲା ।

ସେଇଥି ପାଇଁ ଗୀତା, ରାମାୟଣ ହେଉ କିମ୍ବା ଯେକୌଣସି ଧର୍ମ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଥମେ ମାଆଙ୍କୁ ବନ୍ଦନା କରାଯାଇଛି ।

‘ରୂମେବ ମାତା ଚ ପିତା ରୂମେବ’ ହେଉ ଅବା ‘ଭବାନୀ

ଶଙ୍କର ବନ୍ଦେ, ଶୁକ୍ଳା ବିଶ୍ୱାସ ରୂପିଣୀ’ ।

ମୋଦକ ପ୍ରିୟ ଗଣେଶ, ଦିନେ ଭାଇ କାର୍ତ୍ତିକଙ୍କ ସହ ବସି ମୋଦକ ଖାଇଥିବା ବେଳେ ଆଜିରେ ଥିବା ଶେଷ ମୋଦକଟି କିଏ ଖାଇବ ସେ ପାଇଁ ଉଭୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାକି ଲାଗିଥିଲା ଯିଏ ପ୍ରଥମେ ବିଶ୍ୱ ଭ୍ରମଣ କରି ଆସିବେ, ସେ ହିଁ ମୋଦକ ଖାଇବେ । ତେଣୁ କାର୍ତ୍ତିକ ନିଜର ମୟୂର ବାହାନ ସହ ବିଶ୍ୱ ଭ୍ରମଣ ପାଇଁ ବାହାରି ପଡ଼ିଥିବା ବେଳେ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ବିଚାର କରିଥିଲେ ପିତା ମାତା ହେଉଛନ୍ତି ବିଶ୍ୱର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଦେବାଦେବୀ, ଯେଉଁମାନେ ଆମକୁ ଆଦ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହ ପ୍ରତିଦିନ ପାଦରେ ତାଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ ଓ ପରାମର୍ଶ ଆମକୁ ସଫଳ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ରୂପେ ଗତି ତୋଳିବାରେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ତେଣୁ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ପିତା ମାତାଙ୍କୁ ବନ୍ଦନା କରି ତାଙ୍କର ଚାରି ପଟେ ପରିକ୍ରମା କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ ପିତା ମାତା ହେଉଛନ୍ତି ବିଶ୍ୱଠୁ ବଡ଼ । ନିଜର ସ୍ତୁତି ସ୍ତବ୍ଧ ତର୍କ ଉପସ୍ଥାପନା ଯୋଗୁଁ କେବଳ ମୋଦକ ପାଇଲେ ନୁହେଁ ସମଗ୍ର ଜଗତରେ ପିତା ମାତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାର୍ଶନିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଗଣେଶଙ୍କ ମୁଖ ହେଉଛି ହାତୀ ମୁଖ, ଯାହାକି ବାର୍ତ୍ତା ଦେଇଥାଏ ବଡ଼ ମୁଖରେ ବଡ଼ କଥା ଭାବିବା ପାଇଁ । ଅର୍ଥାତ୍ ବିଶାଳ ଚିତ୍ତା ଓ ଚେତନାର ଅଭ୍ୟୁତ୍ପନ୍ନ ପାଇଁ ବିଶାଳ ଭାବନାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଦୁଇଟି ଛୋଟ ଆଖି ଆମକୁ ସୃଷ୍ଟିପୁଞ୍ଜ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ କରାଏ । ସେହିପରି ଶୁଣନ ବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛି ସବୁଦେବେକ ସକ୍ରିୟ ଓ ସଚେତନ ବି ପଥଭ୍ରଷ୍ଟ କରିବ ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ଶୁଣ୍ଠ ଓ ଦୁଇଟି ବଡ଼ କାନର ବିଶେଷତ୍ୱ ହେଉଛି ସବୁଦେବେକ କାନ ଖୋଲା ରଖିବା ସହ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଶୁଣିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିବା ଉଚିତ, ଯାହାକି ଜ୍ଞାନ ବର୍ଦ୍ଧକ ଓ ସମାଜ ହିତ ସାଧନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କଥାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଦରକାର । ସେହିପରି ଶୁଣନ ବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛି ସବୁଦେବେକ ସକ୍ରିୟ ଓ ସଚେତନ

ରହିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁସାରେ କଥା କହିବା ସହ ବାକ୍ ସଂଯମତା ହିଁ ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନର ଉଚ୍ଚତମ ପତନର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହୋଇଥାଏ । ବିଶାଳ ଲକ୍ଷ୍ୟଦରର ବିଶେଷତା ହେଉଛି ଭୁଲ ଠିକ୍‌କୃତ ବିଚାର ପୂର୍ବକ ଚୟ ପତନ କରିଲେ ହିଁ ଜୀବନର ଗତି ସଫଳ ହେବ, ଅନ୍ୟା ପ୍ରତି ବିଚାରରେ ବିଶ୍ୱ ଉପୁଜିବ । ହାତରେ ଥିବା ମୋଦକ ସାଧନାର ଫଳ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ପାଦ ତଳେ ଥିବା ଲତୁ ଓ ମୂଷିକଙ୍କର ସାଙ୍ଗେ ଥିବା ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସମସ୍ତ ଉନ୍ନତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ଯାହାକି ଅନେକ ସମୟରେ ମନୁଷ୍ୟର ପଞ୍ଚ ଉନ୍ନତକୁ ବିଚଳିତ କରିବା ସହ ପଥ ଭ୍ରଷ୍ଟ କରିଥାଏ । ଗଣେଶଙ୍କ ଅନ୍ୟ ନାମ ହେଉଛି ଏକଦନ୍ତ, ଯାହାର ମହତ୍ତ୍ୱ ହେଉଛି ଭଲକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସହ ମନ୍ଦକୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ଏବଂ ଭଲ କାମ ପାଇଁ ଚ୍ୟାଗ କରିବାକୁ କେବେ ବି କୁଣ୍ଠାବୋଧ କରିବା ଅନୁଚିତ । ମହାଭାରତ ଲେଖିବା ପାଇଁ ବ୍ୟାସଦେବ ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କୁ ଆରାଧନା କରିଥିଲେ, ପ୍ରଭୁ ତାଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେବା ସହ ନିଜ ଲେଖିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ । ଗଣେଶ ବର୍ଷ ରଖୁଥିଲେ ଅବିଶ୍ରାନ୍ତ ଭାବେ ବ୍ୟାସଦେବ ଶ୍ରେକ୍ ଯାତନା କରିବା ପାଇଁ ସେ କୁଦି

ପଡ଼ିଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ତଳେ ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲେ । ଯାହାକି ଆକାଶରେ ଥିବା ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖି ହସି ଥିଲେ । ଗଣେଶ କ୍ଷୁଦ୍ର ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ କହିଥିଲେ ସେ ତଳେ ପଡ଼ି ଯାଇଥିବା ବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ସହାୟତା କରିବା ଦରକାର ଅଧିକାରୀ କରିବା ତାଙ୍କୁ ଶୋଭା ପାଉନି । ଯିଏ ସଂସାରକୁ ଶାନ୍ତତା ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି, ତାଙ୍କର ଏହି ଆଚରଣକୁ ଲୋକେ ଆମାମୀ ଦିନରେ ଅସହାୟତା ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ସ୍ଥାନରେ ଶୀର୍ଷ ସ୍ଥାନରେ ରହି ତାଙ୍କ ପଦର ଦୁରୁପଯୋଗ କରିବେ । ତେଣୁ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଅଭିଶାପ ଦେଇଥିଲେ ନିଜର ଉତ୍କଳତା ହରାଇବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ର ନିଜର ଭୁଲ ଦୂର କ୍ଷମା ମାଗିବା ପରେ ଗଣେଶ କହିଥିଲେ ଅଭିଶାପ ଯୋଗୁଁ ତୁମେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଉତ୍କଳ ଶୂନ୍ୟ ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ମାସରେ ଗୋଟିଏ ଦିନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ନିଜର ଉତ୍କଳତା ହରାଇବ, ଯାହାକି ଅମାବାସ୍ୟା ରୂପେ ଆଜି ଗଣା ଯାଏ ଏବଂ ଗଣେଶ ପୂଜା ଦିନ ଚନ୍ଦ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନ ନିଷେଧ ବିଧି ଆଜି ବି ରହିଛି ।

ବାଷ୍ପବିକ୍ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କ ଜୀବନ ଚରିତ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣା ଦାୟୀ । ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପାଦ ତଳେ ଭକ୍ତି ପୂର୍ବକ ଧ୍ୟାନ ସ୍ତବ୍ଧ ଆରାଧନା ଓ ଉପାସନା କରିବା ସହ ତାଙ୍କର ପ୍ରଦର୍ଶିତ ମାର୍ଗରେ ବ୍ରତା ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

+ ପୂର୍ବତନ ଅଧ୍ୟାପକ,
ଉଚ୍ଚିତ ବିଭାଗ ବିଭାଗ, ଡଃ
ସଦୁନାଥ ତ୍ରିପାଠୀ କଲେଜ,
ବାଲେଶ୍ୱର
ମୋ- ୮୨୭୦୩୫୭୧୧୩

ମମାଦିନ୍ନ ବିନାଶାୟ

ଉମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ପାତ୍ର

ସିଦ୍ଧି ବିନାଶକ ପ୍ରଭୁ
ଗଣେଶଙ୍କ ପାଖରେ ଭକ୍ତଜନ ଆକୃତ
କଣ୍ଠରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛନ୍ତି ‘ମମାଦିନ୍ନ
ବିନାଶାୟ ଗଣାଧିପତୟେ ନମଃ’ ।
ଗଣ ଓ ଈଶ ସମ୍ପର୍କରେ ଗଣେଶ । ଗଣ
ଏକ ସଂଖ୍ୟାଧାରକ ଶବ୍ଦ, ଅର୍ଥ
ଜନଗଣ ବା ମନୁଷ୍ୟର ସମଷ୍ଟି ।
କେବଳ ମନୁଷ୍ୟ କାର୍ତ୍ତିକ, ପଶୁପକ୍ଷୀ,
ଜୀବପତଙ୍ଗ, ବୃକ୍ଷଲତା ଓ ସ୍ତ୍ରୀବର
ଜଙ୍ଗଲ ସକଳଜୀବ ଈଶ ବା ଅଧିପତି
ହେଉଛନ୍ତି ଗଣେଶ । ଈଶ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ
ଆଧିପତ୍ୟ । ଅଧିକ ଉପରି ସଂସ୍କୃତ
ଧା’ ଧାତୁରୁ ଅର୍ଥ - ଧାରଣ ଓ ପତିର
ଉପରି ପା’ ଧାତୁ ଠାରୁ - ଅର୍ଥ ପାଳନ ।
ତେଣୁ ଗଣେଶ ଶବ୍ଦର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅର୍ଥ
ହେଉଛି ସୃଷ୍ଟିର ଯାବତୀୟ ସବୁକିଛିକୁ
ଯିଏ ଧାରଣ, ପାଳନ ଓ ପୋଷଣ
କରନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ
ସୁଗପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ଠାକୁର ଅନୁକୂଳଚନ୍ଦ୍ର କହିଲେ,
କୌଣସି ଦେବପୂଜାରେ ପ୍ରଥମେ
ଗଣେଶଙ୍କର ପୂଜା କରାଯାଏ ।
ଗଣେଶ ହେଉଛନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କର
ଧାରଣିତା, ପୋଷଣିତା, ପାଳଣିତା
ଓ ରକ୍ଷଣକର୍ତ୍ତା । ଗଣେଶଙ୍କର ପିତା
ଶିବ ଓ ମାତା ଦୁର୍ଗା । ଶିବ ଅର୍ଥ ମଙ୍ଗଳ
ସ୍ୱରୂପ । ତେଣୁ ଗଣେଶ ନିଷିତ
ଭାବରେ ଶିବ ସମ୍ପର୍କ । ତାଙ୍କର ମା’
ହେଉଛନ୍ତି ଦୁର୍ଗା, ଦୁର୍ଗତିନାଶିନୀ,
ଜୀବନର ଦୁର୍ଗ ସ୍ୱରୂପା, ଯାହାଙ୍କ
ପାଖରେ ସମସ୍ତ ଅଶୁଭ ଓ ଅସୁର ଶକ୍ତି
ପ୍ରତିହତ, ବିଧର୍ଯ୍ୟ ଓ ବିନଷ୍ଟ । ସମସ୍ତ
ଅକଲ୍ୟାଣ ବିରୋଧରେ ଦୁର୍ଗା
ହୋଇଅଛନ୍ତି ମା’ଦୁର୍ଗା ।

ପାଳନା ଶକ୍ତି ଆମ ଚରିତ୍ରରେ
ସଂଚାରିତ ହେଲେ ଗଣେଶଙ୍କର
ପୂଜା ସାର୍ଥକ ହୁଏ । ଚିତ୍ତା ଜଗତରେ
ଏକ ଦୈନିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସୃଷ୍ଟି
କଲେ ସୁଗପୁରୁଷ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର
ଅନୁକୂଳଚନ୍ଦ୍ର । ଶବ୍ଦର
ବ୍ୟବହାରରେ ଅର୍ଥକୁ ନ ଦେଖି
ତା’ର ଧାତୁଗତ ଅର୍ଥ ଦେଖିବା
ପାଇଁ ସେ ଆଦେଶ କଲେ । ପୂଜା
କରିବାକୁଗଲେ କେବଳ ଧୂପ,
ଦୀପ, ଝୁଣା, ଚନ୍ଦନ ଓ ପୁଷ୍ପ
ସହଯୋଗେ ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ନୁହେଁ
ପୂଜାଶବ୍ଦରୁ ପୂଜା ଧାତୁର ଅର୍ଥ
ହେଉଛି ସମର୍ଥନା । ଏଥିପାଇଁ ଶ୍ରୀ
ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ଅନୁକୂଳଚନ୍ଦ୍ର କହିଲେ
- ଯେଉଁ ଦେବତା ବା ଦେବାଙ୍କର
ପୂଜା ଆୟୋଗରେ କରୁ ତାଙ୍କର
ଗୁଣାବଳୀ ନିଜ ଜୀବନ ଓ
ପରିବ୍ରତେ ମୂର୍ତ୍ତି କରିବା ହିଁ ହେଉଛି
ପ୍ରକୃତ ପୂଜା । ଏହି ଚାରିପ୍ରକ
ରୂପାଚରଣ ନକରି ଯେତେ
ନୈବେଦ୍ୟ ବା ଆଲୋକର ସଜ୍ଜା
କଲେ ମଧ୍ୟ ପୂଜା ସାର୍ଥକ ହୁଏନାହିଁ ।
ଗଣେଶଙ୍କ ପୂଜାମାନେ ହେଲା -
ଗଣପତିଙ୍କ ଚଳନ ଚରିତ୍ର ଓ
ତାଙ୍କର ଧାରଣ, ପାଳନ, ସମେଶ
ସିଦ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ନିତ୍ୟ ଅନୁଶୀଳନ

ମାଧ୍ୟମରେ ନିଜ ଜୀବନରେ
ପ୍ରତିଫଳିତ କରି ଉଠାଇବା । ଏହି
ଅନୁଶୀଳନ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରତିଦିନ ଓ
ପ୍ରତିମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପ୍ରୟୋଗନ
ଏକାଦଶି, ଚାନ୍ଦ୍ରା ଓ କୁମାରଗତି ।
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖରେ
ଉଭୟ ପୁଷ୍ପ କଲେ -
ଗଣେଶଙ୍କର ଗଜମୁଖ କାର୍ତ୍ତିକ ?
କଥୁତ ଅଛି ଶନିଗ୍ରହର ଦୃଷ୍ଟିରେ
ଶିଶୁ ଅବସ୍ଥାରେ ଗଣେଶଙ୍କର
ମସ୍ତିଷ୍କ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହେବାରୁ ଶାନ୍ତ ଏକ
ହସ୍ତୀର ମୁଖ ସେଠାରେ
ପ୍ରତିରୋପଣ କରାଗଲା । ଏହାଶୁଣି
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର କହିଲେ - ଏକ
ମଣିଷର ବିଶେଷତା ଏକ ଶିଶୁର
ବେକରେ ହାତୀର ମୁଖ
ପ୍ରତିରୋପଣ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ଓ
ଅବାଚର । କିନ୍ତୁ ଗଣେଶଙ୍କର
ବନ୍ଦନାରେ ଗଜାନନ ଓ
ଗଜେନ୍ଦ୍ରବଦନ ଇତ୍ୟାଦି ଶବ୍ଦର
ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ତେଣୁ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ଠାକୁର ଅନୁକୂଳଚନ୍ଦ୍ର କହିଲେ -
ଗଜ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଓ
ସର୍ବୋତ୍ତମ ମସ୍ତିଷ୍କ ଯାହାଙ୍କର ସେ
ହିଁ ଗଜାନନ । ଯିଏ ସମସ୍ତଙ୍କର
ପାଳକ, ଧାରକ ଓ ପରିଚାଳକ
ତାଙ୍କର ମସ୍ତିଷ୍କ ନିଷୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଓ

ବଡ଼ ।

ଗଣେଶଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତିରେ
ଚାରିଟି ହାତ ରହିଛି । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ଠାକୁର ଅନୁକୂଳଚନ୍ଦ୍ର କହିଲେ -
ଚାରି ହାତମାନେ ତାଙ୍କର ଚାରି
ଦିଗରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଛି । ଚାରି
ଦିଗରେ ସେ ସମାନ ଓ ତୀକ୍ଷଣ
ନକର ରଖି ସାମ୍ୟ ଭାବରେ ସବୁ
ପରିସ୍ଥିତିକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରନ୍ତି । ଏହାକୁ
ହିଁ କୁହନ୍ତି ଚତୁରତା । ଗଣେଶଙ୍କ
ବାହନ ମୂଷା । ଏହା ଅର୍ଥରେ ଶ୍ରୀ
ଶ୍ରୀ ଠାକୁର କହିଲେ - ମୂଷା ପରି
ଖଳ ଓ କ୍ଷତିକାରକ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ
ଗଣପତି ତାଙ୍କ ପାଖରେ ରଖନ୍ତି,
ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ଦୃଷ୍ଟବ୍ୟାଧିରୁ ମୁକ୍ତ
କରି ଲୋକସେବାରେ ବ୍ରତା କରି
ଉଠାନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ -
ଏହି ଗଣପତି ବା ଗଣେଶ କିଏ ?
ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟପାଳୀ, ଆପୁରଣମାଣ,
ସୁଗାବତାର, ସଦ୍‌ଗୁରୁ ଯିଏକି
ଜନକଲ୍ୟାଣ ନିମିତ୍ତ ସୁଖେ ସୁଖେ
ଆର୍ଦ୍ଧଭାବ ହୁଅନ୍ତି ସେ ହିଁ
ଭଗବାନୁଷ୍ଣ, ଗଣପାତା ଓ
ଲୋକଉଦ୍ଧାରକ । ଭଗବାନ ରାମ,
କୃଷ୍ଣ, ବୁଦ୍ଧ, ଯାଶୁ, ମହମ୍ମଦ,
ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ, ରାମକୃଷ୍ଣ ଓ
କଳିଯୁଗର ଶେଷନବା ଭଗବାନ
ଅନୁକୂଳଚନ୍ଦ୍ର ହିଁ ହେଉଛନ୍ତି
ଗଣପାତା, ଲୋକ ଉଦ୍ଧାରକ, ସିଦ୍ଧି
ଦାୟକ ଓ ଗଣ-ଶିଖା । ଏହି ସୁଖ
ଗୁରୁଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରି ତାଙ୍କର
ସୁଖାବକୁ ନିଜ ଚରିତ୍ରରେ
ପରିଚାଳିତ କଲେ ହିଁ ଗଣେଶ ପୂଜା
ସିଦ୍ଧି ଓ ସାର୍ଥକ ହୁଏ । ଯଥାର୍ଥରେ
ପରମ ପୁରୁଷ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର
ଅନୁକୂଳଚନ୍ଦ୍ର ସୁହସ୍ତ ଲିଖିତ ପବିତ୍ର
ସତ୍ୟାଧିକାରୀ ଗୁରୁରେ ଉଲ୍ଲେଖ
କଲେ - ଅର୍ଥ, ମାନ ଓ ଯଶ
ଇତ୍ୟାଦି ପାଇବା ଆଶାରେ ମୋତେ
ଠାକୁର ସକାଳ ଭକ୍ତ ହୁଅନାହିଁ ।
ସାବଧାନ ହୁଅ, ଠକିଯିବ । ତୁମ
ଭିତରେ ଠାକୁରକୁ ଜାଗ୍ରତ ନହେଲେ
କେହି ତୁମର କେନ୍ଦ୍ର ନୁହଁନ୍ତି, ଠାକୁର
ଦି ନୁହଁନ୍ତି, ଫାକି ଦେଲେ ଚାହା ହିଁ
ପାଇବ ।

+ ସହ-ପ୍ରତିନିଧିକ ଓ ପ୍ରସଙ୍ଗସର,
ସେପାଟୋଲୋଜି ବିଭାଗ,
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ମେଡିକାଲ
କଲେଜ, କଟକ,
ମୋ : ୯୪୩୭୦୫୧୯୫୭

ଆଦି ଗଣେଶ ଓ ଦୁବ ଅର୍ପଣ

ଅଜୟ କୁମାର ବେହେରା

ହିନ୍ଦୁ ଧାର୍ମିକ
ପରମ୍ପରାରେ ପଞ୍ଚଦେବତାଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ପ୍ରଥମ ।
ଏଣୁ ଯେ କୌଣସି ଦେବ-
ଦେବୀଙ୍କ ପୂଜା ହେଉ ନା
କାର୍ତ୍ତିକ, ପ୍ରଥମେ ତାଙ୍କ ନାମ
ନିଆଯାଏ । ପ୍ରଥମେ ତାଙ୍କ ପୂଜା
ଦିନା କୌଣସି ମାଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟ
ଆରମ୍ଭ କରାଯାଏ ନାହିଁ । ସେ
ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ । ସେ ସିଦ୍ଧିଦାତା,
ସେ ବୁଦ୍ଧିଦାତା । ଦୁଷ୍ଟସଂହାର
କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସୁଗନ୍ଧରେ
ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁ ଯେପରି ଭିନ୍ନ
ଭିନ୍ନ ଅବତାର ଧାରଣ
କରିଥିଲେ ‘ଗଣେଶ
ପୁରାଣ’ରେ ମଧ୍ୟ ଗଣେଶଙ୍କର
ସେଇଭଳି ନାନା ଅବତାର କଥା
ବର୍ଣ୍ଣିତ । ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ
ଅବତାର ହେଉଛି ‘ମହାକୃତ
ବିନାୟକ’ । ସତ୍ୟ ସୁଗନ୍ଧରେ
ଦେବମାତା ଅଦିତିଙ୍କ ଗର୍ଭରୁ
ସେ ଏହି ରୂପରେ ଜନ୍ମ ହୋଇ
ଧୂମ୍ରାକ୍ଷ, କୃମା, ଅକ୍ଷକ,
ଦେବାକ୍ଷ ଏବଂ ନରାକ୍ଷକ
ଆଦି ରାକ୍ଷସଙ୍କୁ ନାଶ
କରିଥିଲେ । ତ୍ରେତା ଯୁଗରେ
ସେ ପ୍ରକଟ ହେଉଥିଲେ
‘ମୟୂରେଶ୍ୱର’ ରୂପେ ।
ମୟୂରେଶ୍ୱର ଶିବ-ପାର୍ବତୀଙ୍କ
ସନ୍ତାନ ଏବଂ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ବଳରେ
ଜନ୍ମାନ୍ୱୟ ଓ କମଳାପୁରର
ସଂହାରକର୍ତ୍ତା । ଏହି
ଅବତାରରେ ତାଙ୍କର ବାହନ
ମୟୂର ଏବଂ ସେ କ୍ଷତ୍ରଭୃତ୍ ।
ଦ୍ୱାପର ଯୁଗରେ ସେ ଧାରଣ

କରିଥିଲେ ‘ଗଜାନନ’ ଅବତାର ।
ଗଣେଶ ତ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ।
ହେଲେ ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ପ୍ରଥମେ
କେଉଁଠାରେ ଗଣପତିଙ୍କ
ଆରାଧନା କରାଯାଉଥିଲା ଏବଂ
ଆଦି ଗଣେଶ
କେଉଁଠାରେ
ସୁ । ପିଁ ତ
ହୋଇଥିଲେ
ବୋଲି ପ୍ରଶ୍ନର
ଶାଖରେ ଉତ୍ତର
ରହିଛି ଯେ,
ପ୍ରକାଶିତ ବ୍ରହ୍ମା
ପୁଷ୍ଟି ସଂଗ୍ରହନା
କରୁଥିବା
ବିଶ୍ୱେ, ବିଷ୍ଣୁ,
ବିଷ୍ଣୁ, ମହେଶ୍ୱର
ତ୍ରୈଦେବ ମିଶ୍ରି
ପ୍ରୟାଗ ଅର୍ଥାତ୍
ଅ । କିଁ
ଆହୁବାଦ ଠାରେ ଗଜାନନୀ
କୃତ୍ୟୁ ବଶାନ୍ତମେଧ ଘାଟରେ
ଆଦି ଗଣେଶଙ୍କୁ ସ୍ୱାମୀ
କରିଥିଲେ । ଏହି ମନ୍ଦିର ଆଜି
ବି ନିଜ ମୂଳ ରୂପରେ ରହିଛି ।
ଏଠାକାର ବାସିନ୍ଦା ଆଦିଗଣେଶଙ୍କ
ଦର୍ଶନ ପରେ ହିଁ ନିଜର ସମସ୍ତ
କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିଥାନ୍ତି ।
ଏଠାରେ ସକାଳ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ
ପୂଜା-ପୂଜା ଆରାଧନାରେ
ଗଣପତିଙ୍କ ଶୁଭାଚରଣ କରାଯାଏ ।
ପୌରାଣିକ କଥାସାଧାରେ,

ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ଶାନ୍ତ
କରିବା ଲାଗି କଣ୍ୟାଦ ରଷି
୨୧ଟି ଦୁବ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କୁ
ଖାଇବାକୁ ଦେଉଥିଲେ ।
ଫଳରେ କୂଳନ ଶାନ୍ତ
ହୋଇଥିଲା । ସେବେଠାରୁ
ଗଣେଶଙ୍କୁ ଦୁବ ଅର୍ପଣ
ପରମ୍ପରା ରହିଆସିଛି । ଯଦି
ପ୍ରଦାନ କାଳରେ ପୂର୍ଣ୍ଣା ଉପରେ
ଅନଳାପୁର ନାମକ ଦୈତ୍ୟ ସମ୍ରାଟ
ଭାରି ଉପାତ କରୁଥିଲା । ମୁନି-
ରଷି, ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ସୁଖା
ସେ କିଅନ୍ତା ଗିଳିଦେଉଥିଲା ।

ହେ ଗଣନାୟକ ମହାବିନାୟକ ନିରଞ୍ଜନ ସାହୁ

ମହାବିନାୟକ ହେ ଗଣନାୟକ
ପ୍ରଣାମ ଯୋଗ କରିବ
ଭାଦ୍ରବ ଶୁକଳ ଚତୁର୍ଥୀ ତିଥିରେ
ସକଳ ଶୁଭି ଭବିବ ।
ତବ ଆଶୀର୍ବାଦ କରୁଣା ଭକ୍ତୀ
କୃପା କଟାକ୍ଷର ଦୃଷ୍ଟି
ସକଳ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ମଙ୍ଗଳଦାୟକ
ମଧୁମୟ କର ସୃଷ୍ଟି

ସିଦ୍ଧିନିଧି ଦାତା
ହେ ଭାଗ୍ୟ ବିଧାତା
ସଂସାରକୁ ଦୁଃଖ ହରିବ ।
ଗଉରୀ ନନ୍ଦନ ବିଦ୍ୱା ବିନାଶନ
ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ଆହେ ଦେବ
ଆହେ ବିଦ୍ୟାଦାତା

ଦେବତା ଏବଂ ରଷିମୁନିମାନେ
ମହାଦେବଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଏ
ବାଦରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାରୁ
ମହାଦେବ କହିଥିଲେ ଯେ,
ଅନଳାପୁରର ଅତ୍ତ କେବଳ
ଶ୍ରୀଗଣେଶ କରିପାରିବେ ।
କାରଣ, ତାଙ୍କର ବିଶାଳ ଉଦର ।
ଏହା ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କୁ
ଅନୁରୋଧ କରିବାରୁ ସେ ଅସୁର
ପକ୍ଷେ ପକ୍ଷେ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଧରି ଗିଳି
ପକାଇଥିଲେ । ହେଲେ ଏହାପରେ
ତାଙ୍କ ପେଟରେ ପ୍ରବଳ କୂଳନ

ଉତ୍ତର ବାହନ , ହେ ଗଜବଦନ
ଶ୍ରୀହେ ପାଶ , ଅକୃଣ
ତବ କୃପାବଳେ ଅଜ୍ଞାନତା ଚଳେ
ଜ୍ଞାନ ନିର୍ଦ୍ଧର ଝରିବ ।
ଆହେ ମହାକାୟ ସର୍ବଦେବ ପ୍ରିୟ
ହେ ବିଦ୍ୱେଶ ଦୟାକର
ଶୈଳପୁତ୍ରା ସୁତ ହରକୁ ଦୁରିତ
ସଂସାରକୁ ଭୟ ହର
ଭରସା ରଖିବି ବିଶ୍ୱାସ କରିଛି
ତିନିପୁରେ ଶାନ୍ତି ଭରିବ ।
+ ନିହଳ ପ୍ରସାଦ , ଗିଦିଆ
ପାଟଣା
ଡେକାନାଲ-୭୫୯୦୧୧୭
ମୋ: ୯୯୩୮୭୪୫୫୮୩

ଅସୂତ ବରନ

ନିଜର ଦୁର୍ବଳତା ବିଷୟରେ ଭାବନା କରିବା ଦୁର୍ବଳତାର ପ୍ରତିଷେଧକ ନୁହେଁ। ଶକ୍ତିର ଭାବନା କରିବା ହେଉଛି ତାର ପ୍ରତିଷେଧକ। ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଶକ୍ତି ସର୍ବଦା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଛି ବୋଲି ମାନବକୁ ଶିକ୍ଷା ଦିଅ।

ଭଣ୍ଡାରଙ୍କ ସର୍ବସୃଷ୍ଟିର ସବୁଠାରୁ ଅନୁତମୟ ସତା ହେଉଛି ମା'। ମା' ଦୟା, କ୍ଷମା, ପ୍ରେମ, ତ୍ୟାଗ, ତିଷ୍ଣା, କରୁଣା, ଅନୁକମ୍ପା, ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା ଆଦି ଯାବତୀୟ ଭଣ୍ଡାରୀୟ ଗୁଣରେ ବିଭୂଷିତ। ସତ୍ୟର ସକଳ ଦୁଃଖ, ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଯାତନା ନିମିଷକରେ ଯିଏ ଉପଶମ କରି ଅବାହୁତ ଆଶୀର୍ବାଦ ଡାଳିବିଏ ସେ ହେଉଛି ମା'। ତା'ର ପ୍ରେମରେ ଜଳନା ନ ଥାଏ, ଥାଏ ନିଃସ୍ୱାର୍ଥପର ଭଲପାଇବା, ସ୍ନେହ ଶୁଦ୍ଧାର ଅନୁପାଦା। ସତ୍ୟର ଆଖିର ଲୁହ ପୁଣି ତା' ଆଖିରେ କୋହ ସୃଷ୍ଟିକରେ। ସତ୍ୟର ଖୁସି ପାଇଁ ନିଜର ଖୁସିକୁ ଯିଏ ଚଳିତକକରି କାଳି ଆଲୋକବର୍ତ୍ତକ ହୁଏ ସେହିପରି ମା' ଥିଲେ ମା' ମନୋରମା ମହାପାତ୍ର। ସେ ପୁଣି ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶିକା, ନୈତିକ ପଥର ଅଭିଯାତ୍ରୀ ଆକାଶର ସାଧୁକା, ଜ୍ଞାନ ତପସ୍ୱିନୀ, ସଂସ୍କୃତି ସମ୍ପନ୍ନା, ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ନେହର ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି, ଚିର ନମସ୍କାର ମା' ମନୋରମା। ସ୍ନେହ, କରୁଣା, ଶ୍ରଦ୍ଧା, ନୀତି ଓ ପ୍ରଭାବ ଏକ ଅପୂର୍ବ ଆତ୍ମୀୟ ସମନ୍ୱୟ ଥିଲେ ଆମର ମା' ମନୋରମା। ବିଶ୍ୱାସ କରିହୁଏନି ରକ୍ତ, ମାଂସ ଶରୀର ଏଭଳି ଜଳନାମୟ ସଂସାରରେ ପୁଣି ତାଙ୍କପରି ମା'ଙ୍କର ଅତି ନିକଟତର ହେବାର ଯୋଗ୍ୟତା ଲାଭ କରିବି ବୋଲି। ଦୀର୍ଘ ୨୨ ବର୍ଷ ହେବ ମୋ' ମା'ଙ୍କୁ ମୁଁ ହରାଇଥିଲି। ହରାଇଥିବା ସେହି ମାତୃସ୍ନେହ ମୁଁ ପୁଣି ଫେରିପାଇଥିଲି ମା' ମନୋରମାଙ୍କ ପାଖରେ। ପିଲାଦିନେ ତାଙ୍କ ହାତରୁ ଚୁଲ୍ଲ କଲେଜରେ ପାଠପଢ଼ିବା ସମୟରେ ଯଦିଏ ପୁରସ୍କାର ପାଇଥିଲି ତାଙ୍କ ତେଜସ୍ୱିନୀ ଅଭିଭାଷଣରେ ଅବିଚଳ ହୋଇଥିଲି ହେଲେ କେବେ ଅବିଚଳ ହୋଇଥିଲି ମା' ଏପରି ତୁମକୁ

ମାତୃହର ଅଲିଭା ଶିଖାଟିଏ

ମୀରା ବେଉରା

ଏହାପରେ ଦୀର୍ଘବର୍ଷପରେ ୨୦୧୦ ମସିହାରେ ମୋର ପ୍ରଥମ କବିତା ସଂକଳନ 'ମୋ' ସ୍ୱପ୍ନର ପୃଥୁରା' ପୁସ୍ତକ ଉନ୍ମୋଚନ ହେବାର ଠିକ୍ ୫ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ହଠାତ୍ ଦିନେ ତାଙ୍କର ତରୁଣ କଲରେ ଅଭିମାନଭରା ଭଜକଣ୍ଠସ୍ୱର ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥିଲି। ତାଙ୍କର ଅଭିମାନ ଥିଲା ମୁଁ ନିମନ୍ତ ପତ୍ରଟିକୁ ନିଜେ ନ ଦେଇ କାହା ହାତରେ କାହିଁକି ପଠାଇଛି। ସେତେବେଳକୁ ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପୁରାପୁରି ଅକଣା ଅସୁଖା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଥିଲି। ଫୋନ୍‌ଟି ପାଠପାଠିକା ପରେ

କହିଲି। ମୁଁ ଆତ୍ମୀୟ ହୋଇ ତାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ବଲବଲ କରି ଚାହିଁରହିଥାଏ। ପୁଣି କହି ଉଠିଲେ, ତୁମ ଲେଖାରେ ଭଜକଣ୍ଠାଧାରା ଅଛି, ତେଣୁ କଲେ ଆଗକୁ ଆହୁରି ଭଲ ଲେଖିପାରିବ। ତରୁଣ କାହିଁକି? ମୁଁ ତୁମକୁ ଭଲପାଏ ବୋଲି ଏପରି ଭାବିକରି କହିଥିଲି। ସେହିଦିନ ସେହି ମୁହଁରେ ମୋତେ ପତ୍ରଟିକୁ ନିଜେ ନ ଦେଇ କାହା ହାତରେ କାହିଁକି ପଠାଇଛି। ସେତେବେଳକୁ ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପୁରାପୁରି ଅକଣା ଅସୁଖା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଥିଲି। ଫୋନ୍‌ଟି ପାଠପାଠିକା ପରେ

ଲେଖନୀକୁ ସକାଡ଼ି ଦେଇ କହିବାର ସ୍ୱରକୁ ମଧ୍ୟ ସକାଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ। ଆଜି ଅନେକ ସତ୍ୟରୁ କାହିଁ ଦେଉଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ସ୍ନେହ ପ୍ରୀତିଭରା ପଣତକାନ୍ତିରେ। ମୋ' କାବନରେ ଏମିତି କୌଣସି ଘଟଣା ଦୂର୍ଘଟଣା ନ ଥିଲା। ଯାହା ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖେ ନ ଶୁଣିଲି। ତାଙ୍କଠାରୁ କଦଳୀଭାବ କରିନଥିଲେ ମଧ୍ୟ। ତାଙ୍କଠାରୁ ଯେଉଁ ସ୍ନେହ ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଭଲପାଇବା ପାଇଛି ନିଜ କନ୍ୟାଠାରୁ କୌଣସି ଗୁଣରେ ତାହା କମ୍ ନଥିଲା। କେବଳ ମୁଁ ନୁହଁ ସମସ୍ତ ସମାଜର ପୁତ୍ରକନ୍ୟାକୁ ସେ ନିଜର କରିପାରୁଥିଲେ। ତାଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ ଯୋଗୁଁ ମୋର ଲେଖକା

ଭଣ୍ଡାରଙ୍କ ସର୍ବସୃଷ୍ଟିର ସବୁଠାରୁ ଅନୁତମୟ ସତା ହେଉଛି ମା'। ମା' ଦୟା, କ୍ଷମା, ପ୍ରେମ, ତ୍ୟାଗ, ତିଷ୍ଣା, କରୁଣା, ଅନୁକମ୍ପା, ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା ଆଦି ଯାବତୀୟ ଭଣ୍ଡାରୀୟ ଗୁଣରେ ବିଭୂଷିତ। ସତ୍ୟର ସକଳ ଦୁଃଖ, ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଯାତନା ନିମିଷକରେ ଯିଏ ଉପଶମ କରି ଅବାହୁତ ଆଶୀର୍ବାଦ ଡାଳିବିଏ ସେ ହେଉଛି ମା'।

ମୁଁ ହଠାତ୍ ଭୟଭୀତ ହୋଇପଡ଼ିଲି। ଏହାପରେ କୁନ୍ ୧୦ ତାରିଖ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମୁଁ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ନିଜେ ଗୋ ଝିଅ ଏବଂ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସହ ଗଲି। ଏତେ ବଡ଼ ସାହିତ୍ୟିକାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇଛି ବୋଲି ମନରେ ତର ବସା ବାନ୍ଧିଥାଏ। ଏହାପରେ ପ୍ରଶ୍ନାତ୍ମକ କାର୍ତ୍ତିକକୁ ତାଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଉଦେଉ ଶାନ୍ତ, ସ୍ମିତ୍ତ ଜଳଜଳ ହୃଦୟରେ ହସିହସି ସେ ମୋ' ହାତରୁ କାର୍ତ୍ତିକକୁ ନେଇ ମୋତେ ଆଉ ମୋର ଛୋଟଝିଅକୁ କେକ୍, ଲତ୍, ମିଠା ଓ ଅଳ୍ପର କୋଳି ଖୁଆଇ ଦେଲେ। କହିଲେ ଆଜି ଆମେ ଜନ୍ମଦିନ। ତୁମେ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିବ ବୋଲି ମୁଁ ଏପରି ତୁମକୁ

ଯେମିତି ଖୁସି ହୋଇରହିଛି। ଉପରକୁ ସିନା ଭୁଲ୍ ଦେଖିଲେ ଅଭିମାନ କରନ୍ତି ହେଲେ ଭିତରେ ପୁରା ସ୍ନେହ, କରୁଣା, ପ୍ରେମର ଜଳଜଳ ଚିରସ୍ରୋତସ୍ୱିନୀ ନଦୀଟିଏ ମା' ମନୋରମା। ତାଙ୍କୁ ପରଶ୍ୱବା ଏତେ ସହଜ ନୁହେଁ। ସେହି ଦିନରୁ ଆଜିଯାଏ କି ଯାଉଥିଲା ତାଙ୍କ ସ୍ନେହ ଭଲପାଇବାରେ, ସବୁବେଳେ କାଶେନା କାହିଁକି ବ୍ୟାକୁଳତା ବଢ଼ିଯାଉଥିଲା, ତାଙ୍କୁ ଅହରହ ଦେଖା କରିବାକୁ। ଅଗାଧ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣକୃପିତ୍ୱ ମା' ମନୋରମା। ଆଜି କର୍ମ୍ୟତ ମୁଁ ଯାହାକି ଜ୍ଞାନ ଲାଭ କରିଛି, ଲେଖନୀକୁ ଧରିଛି ସବୁ ତାଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ। ସେ ମୋର

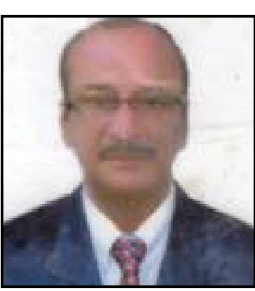
କାବନ ଏବଂ ସମାଜସେବା କାବନ ସାଥିକ ହୋଇଛି। ସେଥିଲେ ମୋ' ପାଇଁ ପ୍ରଥମପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମା' ମନୋରମା। ନାଗାକେଳ ପରି ଉପଦେଶକ ଠାରେ ମଧ୍ୟ ଭିତରେ ବହୁତ ମଧୁର ହୋଇ ଅନୁଶୀଳନ ଭିତରେ ସ୍ନେହ, ପ୍ରେମ ଓ କାହିଁକି ଦିଅନ୍ତି ଅବାସ୍ଥିତ ଭାବେ। ଆଜି ତାଙ୍କର ଅକସ୍ମାତ ଅସ୍ୱଭାବିକ ମୃତ୍ୟୁ ସମଗ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ଶୋକାଭିତ୍ତ କରିଛି। ୮୨ ବୟସରେ ମଧ୍ୟ ସେ ସଦା ଚଳଚଳନ ରହୁଥିଲେ। ଅନେକ ସାମାଜିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସହ ମୋତେ ଯୋଡ଼ି ଦେଇ କର୍ମ କରିବାର ଶୈଳୀକୁ ଶିଖାଇ ଦେଉଥିଲେ। ସାହିତ୍ୟ ସାଧନା ଏବଂ ସମାଜସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଲୋକବର୍ତ୍ତକା ସାଜି ସମସ୍ତଙ୍କର

+ରଘୁନାଥଜୀଉ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ଦେଉଳ ସାହି, ତୁଳସୀପୁର, କଟକ ଫୋନ୍- ୯୮୩୩୩୫୦୩୮୪

ଦୂତ ଓ ନୀଳବର୍ଣ୍ଣ ଶୃଗାଳ...

ସନାତନ ଧର୍ମକୁ ନେଇ ସମାଲୋଚନା ଓଏହା ଉପରେ ଆଲୋଚନା ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର ଦିନ ହେଲାଣି। ଦେଶର ପ୍ରାୟ ସବୁ ସ୍ତରରେ ଏହା ଉପରେ କିଛି ନା କିଛି ଟିକା ବିଷଣୀ ପ୍ରଦାନ ଚାଲିଛି। ଖୋଦ୍ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଖଣ୍ଡା ହୋଇ ଏହି ଧର୍ମ ସପକ୍ଷରେ ବାହାରିଛନ୍ତି। ତେଣୁ ଏଥିରେ କିଛି ଆତ୍ମୀୟ ହେବାର ନାହିଁ ଯେ ଏ ବିଷୟରେ ଗଣମାଧ୍ୟମମାନଙ୍କରେ ଏହା ଉପରେ ଚର୍ଚ୍ଚା ହେବନାହିଁ। ମୋତାମୋତି ସନାତନ ଧର୍ମ, ଯାହାକୁ ବିଶ୍ୱର ଆଦି ଧର୍ମ ଏବଂ ବସ୍ତୁତଃ ଏକମାତ୍ର ଧର୍ମ ବୋଲି ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାନି ନିଆଯାଇ ଆସିଛି, ତା' ଉପରେ ଅନେକ ଲୋକ ନିଜକୁ ବିଜ୍ଞ ଭାବି ବହୁତ କିଛି କଥା କହୁଛନ୍ତି, ଅନ୍ୟ ଧର୍ମର ଲୋକମାନେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କ ନିଜକୁ ଧର୍ମର ପ୍ରବକ୍ତା ଭାବି ଦେଖି କିଛି ବିଶାନ୍ତମୂଳକ କଥା କହୁଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ନିଜ ନିଜ ଧର୍ମ ସପକ୍ଷରେ। ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଆଉ କେତେକ କଥା ମଧ୍ୟ ଆଲୋଚନାର ପରିସରକୁ ଆସିଛି, ଯେପରିକି ଗଣତନ୍ତ୍ରର ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଏବଂ ସୁଗୁଣ ସମୂହ, ଧାର୍ମିକ ସହିଷ୍ଟତା, ଗଣମାଧ୍ୟମର ସ୍ୱାଧୀନତା ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱାଧୀନତା ଏବଂ ଧର୍ମ ଭିତ୍ତିରେ ବିଭାଜିତ ଏକ ସମାଜକୁ ଏକ ଆଶ୍ୱାସନା ପ୍ରଦାନକାରୀ ଶକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି କରିବା ଉଚିତ। ପୁଣି ଏଥି ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ କେତେକ କଥାକୁ ନେଇ ବିରୋଧାମାନଙ୍କ ମେଠା 'ଭଣ୍ଡିଆ' ବି ଏହା ଭିତରେ ଆସାତ ପାଇଥିବା କଥା ସାମନାକୁ ଆସିଛି, ଯାହାର ପରିଣତିରେ ଏହା ଭାରତର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆସାତ ପହଞ୍ଚାଇ ନିଜର ରାଜନୀତିକ କାରଣ ଏବଂ ସୁଯୋଗ ନିମିତ୍ତ। ଆଉ ଏହି ଅବସରରେ ଏହା ନିଜର ପ୍ରକୃତ ରଙ୍ଗ ଦେଖାଇଛି, ଯେତେବେଳେ ଏହା ଗୋଟିଏ ଧର୍ମ ଏବଂ ଏହା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଭାବାବେଗ ବିରୋଧରେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ କହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହାକୁ ସମର୍ଥନ କରିଛି ଏବଂ ସର୍ବସାଧାରଣରେ ନିଜକୁ ନିବିତ ଓ ସମାଲୋଚିତ ହେବାଭଳି କାମ କରିବାକୁ ଯାଇ ସେମାନେ ଭଲ ପାଉନଥିବା କି ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଲଗାମ୍ ଲଗାଇ ପାରୁନଥିବା କିଛି ଗଣମାଧ୍ୟମ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିଛି। ପ୍ରଥମ କଥା ହେଉଛି, ଉତ୍ତମ ବାକ୍ ସ୍ୱାଧୀନତା ଏବଂ କୌଣସି ଧର୍ମରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର ଅଧିକାରକୁ ସର୍ବ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଏବଂ ତା ସପକ୍ଷରେ କିଛି କହିବା, ଯାହା ଉତ୍ତମ ପ୍ରଦାନ କରିବା, ସପକ୍ଷରେ କହିବା, ସମର୍ଥନ କରିବା, ସମାଲୋଚନା କରିବା ଏହାର ପୁଣ୍ୟାତ୍ମକୁ ବିଶ୍ୱେକ୍ଷଣ କରିବା ଏବଂ ନିଜ ଧର୍ମ ଓ ତା' ସହିତ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଧର୍ମ ଉପରେ ମତାମତ ରଖିବା। ଏହା ଏକ ବେଶ୍ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ। କିନ୍ତୁ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସମୟର ରାଜନୀତିକ ପ୍ରଚଳିତ ରୀତି ନୀତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବାକ୍ ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ପ୍ରାୟ ଅସମ୍ଭବ କରିଦେଉଛି- ଉତ୍ତମ ଏହାର ବ୍ୟବହାରିକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏବଂ ଏହାର ଉପଯୋଗିତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଯେହେତୁ ଏହା ଭବାରବାଦ ଏବଂ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ପାଇଁ ଅନୁପାଦକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ। ଉଦୟନିଧି ଖାଲି ନେତେବେଳେ ଯେ କୌଣସି ଧର୍ମ ବା ସାମାଜିକ ବାସ୍ତବତା ବିଷୟରେ ପୁଣ୍ୟାତ୍ମକୁ ଭାବରେ ବିଶ୍ୱେକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ମୁକ୍ତ ଅଟନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଦଳ ତିଏମକେର କେତେକ ନେତା ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟକୁ ଆଜି କରି ମାନବିକତାର ସର୍ବପ୍ରାଚୀନ ବିଶ୍ୱାସର ଆଧାର ବିରୋଧରେ କୁହାଯାଇଥିବା କଥାକୁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଆଗେଇ ଆସିବା ନା ସାମାଜିକ ଦୃଷ୍ଟି କୋଣରୁ ହେଉ କି ରାଜନୀତିକ ବା ଆଇନଗତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ। ଭାରତର ଏକ ସିଂହଭାଗ ଲୋକ ସନାତନ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ। ତେଣୁ ଉଦୟନିଧି କ'ଣ କେବେ ଭାବିପାରିବେ ଯେ ତାଙ୍କ କଥା ସେମାନଙ୍କ ହୃଦୟକୁ କେତେ ଆସାତ ଦେଉଥିବ! ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱାଧୀନ ଭାରତୀୟ ଜନତା ପାର୍ଟି ଦ୍ୱାରା ତେଣୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଯଥାର୍ଥରେ ଗ୍ରହଣ କରିସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଲୋକମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଠିଆ ହେବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରାଯିବା ସ୍ୱାଭାବିକ। ସନାତନ ଧର୍ମର ସମର୍ଥନକାରୀ ଏବଂ ତହିଁରେ ଆସ୍ଥା ରଖୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର ଉଦାରବାଦୀ ସହିଷ୍ଟତାକୁ ଭାରତର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ କି ସନାତନ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀମାନେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଧର୍ମର ଚେକ ରଖିପାରିବେ ନିଜକୁ ଅସର୍ଥ ଭାବିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ। ତେଣୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମୋଦୀ ନିର୍ବାଚନ ଏବଂ ରାଜନୀତି ନିର୍ବିଶେଷରେ ସବୁକିଛିର ଉତ୍ତରୁ ଯାଇ 'ସନାତନ'ର ଚେକ ରଖିବା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ଉଚିତ। ସନାତନ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀମାନେ ବେଳକୁ ବେଳ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଏବଂ ସଫଳତାର ସହିତ ସେମାନଙ୍କ ଧର୍ମର ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ବିଶ୍ୱେକ୍ଷଣ ଦେଖାଇବାକୁ ଆଗକୁ ଆସୁଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ କି ବିଶ୍ୱିକ କର୍ପୋରେସନ, ସମାଜ ଏବଂ ଦେଶର ନେତୃତ୍ୱ ନେଉଛନ୍ତି।

ପିଲାଙ୍କ ପାଠପଢ଼ା ପାଇଁ ସରକାର ଚିନ୍ତିତ କି ?

କାରଣ ଗତ ସାତ ଆଠ ଦିନ ହେବ ପିଲାଙ୍କ ପାଠପଢ଼ା ଗାନ୍ଧୀ ମାର୍ଗଠାରେ ଚାଲିଛି। ପ୍ରାୟ ରାଜ୍ୟର ଥିବା ୫୬ ହଜାର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପାଠପଢ଼ା ଠିକ୍। ପାଠପଢ଼ା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷକିତ୍ରୀମାନେ ଗାନ୍ଧୀମାର୍ଗରେ ଦିନ ରାତି ବସି ରହି ସରକାରଙ୍କଠାରେ ତାଙ୍କର ଦାବି ହାସଲ ପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ

ସୁସ୍ତୁତ କର

ଅଛନ୍ତି। ଏପଟେ ପିଲାମାନେ ଷ୍ଟୁଲ ଛୁଟି ବା ବନ୍ଦ ଥିବାରୁ ଆରାମରେ ଖେଳାଖଳି କରି ଦିନ ବିତାଉଛନ୍ତି। ସମାଧାନର ପୂତ୍ର ସରକାରଙ୍କଠାରେ ନାହିଁ ବା ମିଳୁନାହିଁ। ସମସ୍ତଙ୍କର ଗୋଟାଏ ଦାବି ଆମକୁ ଆହୁରି ଚଳା ଦରକାର। ୪୮୦୦୦-୫୦୦୦୦ ମାସିକିଆ ବେତନ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହଁ। ଏବେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି କେତେହେଲେ ସେମାନେ ଆମ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପାଠ ପଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ଷ୍ଟୁଲକୁ ଫେରିବେ? ଏହାକୁ ଦେଖି ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷକମାନେ ତାଙ୍କର ଦାବି ସହିତ ପ୍ରସ୍ତୁତ

ହୋଇସାରିଲେଣି ଆସନ୍ତା ୨୨ରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଉଥିବା ବିଧାନସଭା ସମୟରେ ଆୟୋଜନ କରିବା ପାଇଁ ଏବେ ଏବେ ଗାନ୍ଧୀ ମାର୍ଗରେ ବେକାର ଇଂକିନିୟରମାନେ ଧାରଣାରେ ବସି ରହିଛନ୍ତି ଏବଂ ସମାଧାନର ବାଟ ନମିଳିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ଧାରଣାରୁ ଉଠିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହଁନ୍ତି। ଏହା ପରେ ପରେ ରାଜ୍ୟର ସରସଂଚମାନେ ରାଜଧାନୀରେ ଗର୍ଜିବା ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି। ସେମାନେ ତାଙ୍କର ଗୋଟାଏ ଜିଦ୍ ଧରି ବିଧାନସଭା ସମ୍ମୁଖରେ ବସିଛନ୍ତି। ତାଙ୍କର ଜିଦ୍

ତାଙ୍କର ସ୍ୱାରକପତ୍ର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଛଡ଼ା କାହାକୁ ଦେବେନାହିଁ। ସେମାନେ ଠିକ୍ କରିଛନ୍ତି ୨୨ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ସେଠାରେ ଧାରଣାରେ ବସି ରହିବେ। ଏହା ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ଆୟୁଷ ଡାକ୍ତରମାନେ ମଧ୍ୟ ଧାରଣା ଦେଇ ହାତରେ କଳା ବେଦ୍ ବାନ୍ଧି ନିଜ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ। ଏହା ପୂର୍ବରୁ ହଜାର ହଜାର ଅଜ୍ଞାନବାଚ୍ଛି କର୍ମୀମାନେ ସେହି ଗାନ୍ଧୀ ମାର୍ଗରେ ଗୋଟାଏ ଦିନ ବସିରହି ନିଜର ଦାବି ହାସଲ କରିବାପାଇଁ ଦେଖା କରିଥିଲେ। କିଛିଦିନ ତଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ତ୍ରାଉଭର ବାବୁମାନେ ମଧ୍ୟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଭେଟିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଗୁହାରୀ କଣାଇଥିଲେ। ଏହିପରି ସରକାରୀ ତାକ୍ତର ବାବୁମାନେ, ଆଶାକର୍ମୀମାନେ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲେ ନିଜର ସବୁ ଦାବି ପୁରଣ କରିବା ଦିଗରେ। ଅନ୍ୟ ବିଭାଗର କର୍ମଚାରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଆଗରେ ଥିବା ଇଲେକସନକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ସରକାରଙ୍କଠାରୁ କିଛି ନା କିଛି ଦାବି ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଯୋଜନା କରୁଛନ୍ତି। ଏବେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ସରକାର ବାହାଦୁର କ'ଣ କରିବେ? ଦାବି ସବୁକୁ ପୁରଣ କରିବେ ନା, ମିଛରେ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ଦିନ ଗଡ଼େଇନେବେ ନା କିଛି ଦାବିକୁ ମାନି ଇଲେକସନ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚଳେଇଦେବେ।

କବିତା କୋଶାଳି ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ବିନାୟକ..... ରାମଚନ୍ଦ୍ର ବେହେରା ହେ ବିଦ୍ୟା ଦେବତା ଜ୍ଞାନ ଦୁର୍ବିଦାତା ଦେବାଦେବ ଗଜାନନ ତୁମ ପଦଧାରୀ ଯେ ବିଦ୍ୟା ପଢ଼ଇ ପାଇଥାଏ ବିଦ୍ୟା ଜ୍ଞାନ। ତୁମ ମହିମାର ନାହିଁ ପଟାତର ଆହେ ପ୍ରଭୁ ବିଦ୍ୱାଦାତା ତୁମ କୃପା ବଳେ ମୁଗ୍ଧ ବି ପଞ୍ଚିତ ହୁଅଇ ଜଗତଜିତ। ଆହେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବ ଚେକିଦିଅ କର ଝରିପତ୍ର ଶୁଭାଶିଷ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ଆଲୋକରେ ଆଲୋଚିତ ହେଉ ଆମ ଏ ପବିତ୍ର ଦେଶ। ଚେକ୍ଚୁଳିପଦା, ଜଗତସିଂହପୁର ଆହେ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ପ୍ରଭୁ ଗଣନାଥ ମୋ-୭୩୫୫୬୩୪୩୫୬

ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ନୃତନ କୁମାର ବେହେରା ଜ୍ଞାନ ଦୁର୍ବି ସିଦ୍ଧିଦାତା ଆରାଧ୍ୟ ଦେବ ଯିଏ ମାତା ପାର୍ବତୀ ଶୈଳ ସୁତା ଦେବୀଙ୍କ ସ୍ନାନ କାଳେ ହଳଦୀ ତନ୍ଦନ ବିଲୋପନର ମଳକୃଚିରୁ ନେଇ ଏକ ପିତୃକାନ୍ତ ରୂପରେଖ ପାଇଥିଲେ ବିଦ୍ୟା ଚେତନାରେ ଜୀବନସାଥୀ ସେ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ଗୁଣଦ୍ୱାରେ ରଖି ତାଙ୍କୁ ଦ୍ୱାରପାଳ ଧ୍ୟାନେ ନିମନ୍ତା ଥିଲେ ଦେବୀ ଗିରି ଗୁମ୍ଫା ମଧ୍ୟେ ଦର୍ଶନାଭିଳାଷୀ ଦେବ ଦେବ ଶୈଳାସ ପତି ମହାଦେବ ଶିବ ଶମ୍ଭୁ ସଂହାରକାରୀଙ୍କୁ କବିତାରୁ ସଖିଷ୍ଟ ଦୃଢ଼ ଭାବେ ପ୍ରତିରୋଧ କୋପେ ତ୍ରିଶୁଳ ଆସାତେ ରୁଦ୍ର ଶଙ୍କର ଅଜ୍ଞାତେ କଲେ ଯାହାକୁ ନିହତ ହୋଇ ବିବଶ ସେ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ଦେଖି ପିତାପୁତ୍ରଙ୍କ ଯୁଦ୍ଧର କରୁଣ ପରିଣତି ମାତାଶ୍ରୀ ଶୈଳରେ କଲେ ଅଶ୍ରୁ ବିସର୍ଜନ କାଶି ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ମର୍ମାହତ ହେଲେ ଭୋକାମାଥ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ପୁନର୍ବାର ଖୋଜିଲେ ଶିବ ନ ପାଇବାକୁ କାଟି ଆଣି ଗଜ ଶିଶୁର ଶିବ ସଂଯୋଗ କରି ଦେଲେ ଜୀବନ ଦାନ ଯାହାଙ୍କଠାରୁ ବିଦ୍ୟାଜ୍ଞାନର ହୁଏ ପ୍ରକାଶ ସେ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ଏ ଅନର୍ଥର ପ୍ରତିକାର ସୂଚିତ ଦେବଗଣ ଦେବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କରିବାକୁ ଅନନ୍ୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସର୍ବେ କଲେ ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରଦାନ ଦେଲେ ତାଙ୍କୁ ଅସରତି ଅନନ୍ତ ଜ୍ଞାନଶକ୍ତି କୃଷ୍ଣ ଦୈବ୍ୟାୟନ ଶ୍ରୀ ବ୍ୟାସଦେବ ମହର୍ଷିଙ୍କ ଶ୍ରୀମୁଖରୁ ବାଣୀ ଶୁଣି ଲିପିବନ୍ଧ କଲେ ଜ୍ଞାନସାର ଅଦ୍ୱିତୀୟ କାବ୍ୟ ମହାଭାରତ ଲଭିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଯିଏ ଅଶେଷ ଯଶ ସେ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ଜ୍ଞାନର ସାଗର ବିଶାଳ ଆକାଶ ପରି ଶାନ୍ତ ନମ୍ର ପ୍ରଭୁ ବିଦ୍ୱାନାଶକ ବିଦ୍ୱେଶ୍ୱର ଗଣନାଥ ଅଶ୍ରୁ ପରିମାଣର ତାଙ୍କର ଶୁଭାଶିଷ୍ୟ ଦାନ ମୁଖିଙ୍କୁ କରାଏ ମହାସଞ୍ଚିତ ବିଶେଷ ନିର୍ବାକ୍ ମୁକ୍ତକୁ କରାଏ ପ୍ରଗଳ୍ଭ ବାସୁୀ ବଳା ଜ୍ଞାନାନ୍ତକୁ ଦିଏ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ସମ ଜ୍ଞାନର ଜ୍ୟୋତି ଯାହାଙ୍କ କରୁଣା ଭାବି ସର୍ବିର୍ଦ୍ଧ କରନ୍ତି ଧ୍ୟାନ ଧାରଣାରେ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା ବ୍ରତ ଉପଦାସ ତାଙ୍କୁ କୋଟି କୋଟି ପ୍ରଣାମ କରେ ବିଶ୍ୱ ସେ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ଶ୍ରୀଗଣେଶ। + କୋହି, ବାରିପଦା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ମୋ: ୮୦୧୮୩୫୩୩୨୨

ହେ ବିଦ୍ୱେଶ୍ୱର କାର୍ତ୍ତନ ସାହୁ ହେ ବିଦ୍ୱେଶ ପ୍ରଭୁ ଗଜାନନ ଆସ ଅବତରି ଥରେ ଆଖି ଫୁଲ ଦେଖ କେମିତି ତୁମ୍ଭ ଅସହାୟ ହୋଇ ବଞ୍ଚିଛି ମଣିଷ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଥାଏ ବିଦପ ଆଶଙ୍କା ଖାଲି ପାପ ଅତ୍ୟାଚାରର ଅନ୍ଧକାର ଘେରି ଅଛି ସାରା ଏ ବିଶ୍ୱକୁ ସ୍ୱାର୍ଥ ହେଉଛି ସର୍ବସ୍ୱ ଭୁଲି ଯାଇ ଭାଇ ବନ୍ଧୁ ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନ। ହେ ବିନାୟକ ଏକଦନ୍ତ ଶିବଙ୍କ ନନ୍ଦନ ଥରେ ଓହ୍ଲାଇ ଥାଏ ଚିତେ ଶୁଭ ଦୃଷ୍ଟି ତାଳି ଦିଅ ହଟି ଯାଉ +ମିଶ୍ର କଲୋନୀ ଶାଳ ପତ୍ରା, କେନ୍ଦୁଝର ଦୂରଭାଷ - ୯୪୩୮୪୧୫୭୦୧ ଶାନ୍ତିର ମଲୟ

ଯୋଗେଶ୍ୱରୀ କାଶ୍ୟପ

ବସନ୍ତ ବିବ

କାବନ ନିଆଁରେ ନିଜର ଜଳି ଜଳି ମରିବା, ଆଉ ମରି ମରି ବଞ୍ଚିବାର ଯତ୍ନ, ତୋ' ଠାରୁ ଆଉ ଅଧିକ କିଏକାଣେ କହିଲୁ କାଶ୍ୟପ !

ନିଦାଘ ର ଧୂ'ଧୂ ଖରାଟାଟି ମାଘ ମାସ ହାଡ଼ଭଙ୍ଗା ଶାତ ସବୁ ସହି ମାଟି କାମୁଡ଼ି ପଡ଼ିଥାଉ ବୋଲି ତ, ବୃହତ୍‌ବ୍ରହ୍ମ କାବନନିଆଁରୁ ବାହାରି ଆସି ଅସରାଏ ବର୍ଷାରେ ଗାଧୋଇ ଏମିତି ଦାଉଦାଉ କରୁ, ଯେ ତୋ' ଶୁଭ୍ର-ରଞ୍ଜିତ କାନ୍ଧିରେ ଉଦାସ ହୋଇଯାଏ ଶରତରାତିର ନୀଳ ନିର୍ମଳ କହୁ ।

ତୋ' ଶୁଭ୍ର ହସରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ପଡ଼େ ଆଶା ଆଉ ଆଶ୍ୱାସର ଅଭାବ ଅଧିକାଂଶ କିରଣ । କାବନ ଜୁରରେ ନିଜର କଳୁଥିବା ମଣିଷକୁ ସତେ ଯେମିତି କହୁ ଆଉ, ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିନାରେ... ଦୁଃଖସୁଖର ଏଇତ କାବନ ।

ଖରା ପରେ ବରଷା ଆସିବ ଶାତ ପରେ ଆସିବ ବସନ୍ତ କିଛି ଏଠି ନୁହେଁ ସ୍ଥିର ସମୟ ତ ଆଣିଥାଏ ସବୁଥିର ଅନ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଋତୁ, ହାରି ବେ' ନା ସାହସ । ସତରେ, ତୁ' ଖାଲି ଫୁଲଟିଏ ନୁହଁ କାଶ୍ୟପ ! ତୁ' ପ୍ରେମଶାଫିତ କାବନର ଭାବନାଟିଏ ଭାବ ରାଜ୍ୟର, ଯୋଗେଶ୍ୱରୀଟିଏ ଯୋଗ ସାଧନା । ଆଉ ଆଶ୍ୱାସନଟିଏ ଆଶାହରା ମଣିଷ ମନର... + ନୟାଗଡ଼ (ମୋ) ୯୪୩୭୪୮୪୭୮୭

ଅଳସ ନିଦରେ ତୁମେ ନିରଞ୍ଜନ ସାହୁ *

ସକାଳୁ ଅଳସ ନିଦ ଭାଙ୍ଗୁଛାଳୁ ତୁମ ମୁହଁ ଗଳା ନାଟି ଅନେକ ଭାବନା ଭିତରେ ବୁଡ଼ିଲି ଆଜି ହେଲୁ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ । ତୁମେ କେଉଁପରି ସେଠାରେ ରହିଛ ସେକଥା ତୁମକୁ କଣ ମୁହଁ ଏହିଠାରେ ରହିଛି ସେପରି ହୋଇକରି ବାଟବଣା ଭାଗ୍ୟ ତ ଭଗାବା ସାକେ ଯେଉଁପରି ଖୁସି ଦେବ କିଏ ଯାଚି ? ତୁମର ଖବର କୁହୁବାରେ ଯେତେ ମନରେ ଆଗ୍ରହ ଥାଏ ମନ କଥା ମୁହଁ ମନେ ମାରିଦିଏ ମନେମନେ ଦୁଃଖ ପାଏ ଯାହାକୁ ପଦାର ତୁମ ଭଲମନ୍ଦ ରାଗରେ ଯାଏ ସେ ପାଚି । ଆଜି ବି ପୋଖରୀ ଗାଧୁଆ ଛାଡ଼ିବି ଗାଧୋଇବା ପାଇଁ ଯାଏ ତୁମର ଗାଧୁଆ ତୁମକୁ ଚାହିଁଲେ ସୁଚି ବିଭୋର ମୁଁ ହାଏ ତୁମ ସାହି ଲୋକେ ଦେଖେଇ କହନ୍ତି ତୁମେ ଲୁଗା କାଟି କାଟି । ନିହଳ ପ୍ରସାଦ, ଗଂଦିଆ ପାଟଣା ଡେକାନାଲ- ୭୫୯୦୧୭ (ମୋ) ୯୯୩୮୭୪୧୫୮୩

କଂଚାଖାଇ ତାହାଣୀ ଡ. ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ବେହେରା

ବିଶୁଦ୍ଧି ତ ଦୂର ଆକାଶରେ ଖଣ୍ଡେ ମେଘ ଲାଗୁଛି ଆସନ୍ତୁ ପ୍ରସନ୍ନା ନାରାଟିଏ ଘାରି ହେଉଛି ଯତ୍ନରେ ପ୍ରସବୁ ନାହିଁ । ଆଉ ଫାଳକ ଆକାଶରେ ଚେର ଉ ଅମେ । ତାକ ପୋଖରୀ ଆଡ଼ି ବାଜିଣ ଅଗରେ ମାଛରଞ୍ଜାର ଅରଣ୍ୟ ଚିତ୍କାର ବୁଢ଼ା ଆଉ ଛାତିରେ ଠିଆ ଠିଆ କାଠଖୁଣ୍ଟା କାଟିଚାଲିଛି ତା'ର କଳିକା ପଦନରେ ମିଳେଇ ଯାଉଛି କରୁଣ ପ୍ରତିବାଦ ।

ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ପରି ମାୟାବିନା ଖରା ଶିମୁଳି ପକାଣ ଆଉ ପଣି ମନସାରେ ସଜେଇଛି ଚିତ୍ରିତ ବଖରା କୁଷ୍ମୁଦ୍ଧା ପାଖୁଡ଼ାରେ ଦାଉ ଦାଉ ନିଆଁ ମୋହିନୀ ମଞ୍ଚରେ ଅବା କରୁଛି କିମିଆ । କେଉଁ ନାଗର ଆସିବ କେଜାଣି ଲତା ଆତୁଆଳେ ମାଲୁଆଣୀ ଗୁଂଥୁଅଛି ହେନା ଆଉ ମଲୁଆ ଗଜରା ମେଳନପଦରେ ପନତୁଇ ପୂଜା ଚାଲିଛି

ଚରଣି ହାଡ଼ିଆଣିର ମଞ୍ଚ ପାଠ ମହ ମହ ବାସେ ଝୁଣା ସରା । କଂଖାଇ ତାହାଣୀ ଏ ଖରା ବ୍ୟାଧି କାଳରେ ହରିଣୀ କହ ଦହ ଭାଙ୍ଗିଦିଏ ଫଟାମାଟି ଶୁଖୁଳା ପଞ୍ଜରା । ଅରଣ୍ୟ ମଞ୍ଚି ରହିଛି ଅନାଉ ଯାଆନା ଦନେଇ ମୋର ତା'ପାଖରେ ନିର୍ନିମେଷ କିଏ କଣେ ମାରୁଅଛି ହାଲ ... ବର୍ଷା ପାଇଁ ଲୋଡ଼ା ଆଜି ବାରନାମା ଚିଏ ମଞ୍ଜରୀ ଉଠିବ ମାଟି ଆଜକୁ କେଉଁ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀର ରତି ଲଗ୍ନା ପାଦସ୍ପର୍ଶ ପାଇ । + କଲ୍ୟାଣ ନଗର, ବାଲେଶ୍ୱର -୧ (ମୋ)-୯୪୩୭୮୧୩୭୦୮

ସ୍ମୃତି ଡ. ମନୋରଞ୍ଜନ ବିଶ୍ୱୋୟା

ତୋ ସ୍ମୃତିର ସହର ତେଇଁ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଉଲ୍ଲାସର କଥା ମୋ ମନ ଝରକା ଫାଙ୍କେ କେବେ ହେଲେ ଉଠି ମାରିନାହିଁ । ତୋ ଦେହର ତମା ଫୁଲ ବାପା ତୋ ଆଖିର ନୀଳ ଉପତ୍ୟକା ଭାସ ବାଦଲର ସ୍ୱପ୍ନ ସବୁକିଛି ଏ କାବନ ଭରିହାଏ

ଏ ଗୋବର ଗଣେଶ କଥା ଯେତେବେଳେ ସବୁଆଡ଼େ ଶୁଣେ ତମ୍ଭୁ ବା ତୁମ୍ଭେ ନ ହୋଇ ନ ହେଲେ ବି ସବୁକଥା ମନେପଡ଼େ ଦୁଃଖ ଆଉ ଯତ୍ନରେ ଅନିମାମ ସ୍ମୃତି ସ୍ମୃତିର ବାଉଁଶି ପାହାଚ ତଳେ କଣା ନୁହେଁ, ଯତ୍ନେ ବା ନୁହେଁ ଖାଲି ଦିଶେ ଆପଣାର ସେ ଅଭୁଳା ଛବି । ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ, ବ୍ରହ୍ମପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ସତ କିବା ମିଛ ଭଞ୍ଜବିହାର (ମୋ) ୮୮୯୫୧୪୧୭୨୭

ବର୍ଷା ସିପୁନୁ ଜେନା

ବର୍ଷା ତୁମ ଆଗମନେ ମନରେ ଭରିଯାଏ ପୁଲକ ମେଘାହୁଡ଼ି ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ ମୟୂର ନାଚିଯାଏ ବୋଲି ଦେହସାରା ଶାତକ ପଦନ ମାଟି ମନସ୍ ହୁଏ ତମ୍ଭାପୁଅ । ଲାଙ୍ଗଳ କାଁର ଶର୍ଣ୍ଣରେ ଗଜୁରି ଉଠେ ସ୍ୱପ୍ନର ତାରା ଆଶା-ଆଶଙ୍କା-ଆକାଂକ୍ଷାରେ ବହିଯାଏ ଧାରା ଶ୍ରାବଣ ବନଭୂଇଁ, କ୍ଷେତସାରା କୋଳାହଳ ସାରୁ ପତ୍ର ଗହଳେ ବେଜା ରତି ଭିଜିଯାଏ ସାରା ଦେହ କାଦୁ

ସରସର । ପାହାଡ଼ ସେପାଖରୁ କଳାଭର୍ତ୍ତର ଭାସାବାଦଳ ମନରେ ଖେଳେ ଉଦ୍‌ଭାବନା ରାସାର ସୁଅ ପାଣିରେ କାଗଜ ଡ଼ଙ୍ଗା ବୃନ୍ ନକକୁ ଭାସିବାର ଏକାଗ୍ରତା ନାଟି ନାଟି ତେଜସ୍ୱୀବ କେତେ ଖାଲିପର ଅତିହୀ ପଥ ! ବଜିଲା ସୁଅରେ ସ୍ୱପ୍ନମାନେ ଭାଙ୍ଗି ହଜିଯାଏ କେତେ ଆଖିର ନିଦ ଭାସିଯାଏ ମହଣ ମହଣ ବିଶ୍ୱାସ ଛିଣ୍ଡା ଛପର ଭିତରେ ବି ସ୍ୱପ୍ନଦେଖା କୋଉଠି ନିଃସଙ୍ଗ କାବନରେ ଅଜିଗାପ । ବର୍ଷା ତୁମ ପ୍ରେମର ଛିଟାରେ

ତର୍କାବେଡ଼ା, କଡ଼ଲା, ମେରାମଣ୍ଡଳୀ ଡେକାନାଲ-୭୫୯୧୨୧ (ମୋ) ୮୭୭୩୦୭୦୫୩୫

ପରିସୀମା ଜିତୁ ପ୍ରଧାନ

ତମେ କାଣ ମୋ ପତ୍ନୀ ବହିର ପ୍ରତି ଅନୁଭବରେ ପ୍ରତି ବାକ୍ୟରେ ପ୍ରତି ଶବ୍ଦରେ ତୁମକୁ ମୁଁ ହଜାଇ ଦିଏ ମୁଁ ତ କେବେ ହଜିପାରେନି ସେ ଭିତରେ ଆସ ଆମେ ହଜିଯିବା ଭପନ୍ୟାସର ଶେଷ ପୃଷ୍ଠା ଆଡ଼କୁ । ନୂଆ କରି ଗଢ଼ିବା ସ୍ୱପ୍ନର ସିନ୍ଧୁକ

ଯେଉଁଠି ଚାଲି ଚାଲି ତମେ ଅଜି ଯିବ ସେଠାରେ ଥିବ ଦେଶର ପରିସୀମା ଆଉ ପାଦେ ଆଗକୁ ଗଲେ ପ୍ରେମର, ଆଖିର, ଓଠର ହୃଦୟର ମନର ଆଉ ପରି ଶେଷରେ ପ୍ରେମିକର । ପାଦ ଚିଏ ପ୍ରେମ ପାଇଁ ଆଉ ପାଦେ ମାଟି ପାଇଁ ସାଜିବି ଦିଅ ଆଜିଠାରୁ ପ୍ରେମରେ ହାରିଗଲେ ମାଟି ଆଦରିନେବେ ତୁମକୁ ଆଉ ଶିଖାର ଦେବ ପ୍ରେମର ପରିସୀମା । କୁଷାପାଞ୍ଚେରୀ, ନୟାଗଡ଼ (ମୋ) ୭୬୮୧୦୪୪୮୬୪

ଭୁଲିଗଲ କେମିତି ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ନାଥ

କିଣିଥିଲି ଯେଉଁ ସିନ୍ଧୁର ଫରୁଆ ଆଜିବି ରହିଛି ସେମିତି ମୋତେ ଭଲପାଇ କହିବକି ପ୍ରିୟା ଭୁଲିଗଲ ପୁଣି କେମିତି । ବଦଳିନି କମା ସିନ୍ଧୁରର ରଙ୍ଗ ବଦଳିଲା ରୂପ ତୁମର କହିବକି ଦୋଷ ତୁମର କି ମୋର ଅବା ତାହା ଆମ ପ୍ରେମର । ତୁମ ହାତ ପାଇଁ ଦୁରପଟ ଶଙ୍ଖା ରଖିଥିଲି ପରା କିଣିକି କେତେ ଖୁସି ତୁମେ ହେଉଥିଲ ପୁଣି ସେହି କଥାଟିକୁ ଜାଣିକି । ସେହି ଶଙ୍ଖା ଆଜି ରହିଛି ସେମିତି ଚାଲିଯାଇ ନାହିଁ ଠକିକି ହେଲେ ପ୍ରିୟା ତୁମେ ଚାଲି ଯାଉଅଛ ହୃଦୟକୁ ମୋର ଭାଙ୍ଗିକି । + ସୁନ୍ଦରପୁର, ଉତ୍କଳଜହାଟ, ପ୍ରାଚିପୁର, ଯାଜପୁର (ମୋ)-୦୮୮୯୨୩୦୧୧୪୩

ଭୋଦୁଅ ସଂଜ ରଜାତ ଦାସ

ମହଳି ଗଲାଣି ଚଉଦିଗ ସାରା ଭୋଦୁଅ ସଂଜର ମହୁଆ ବାସ ଦେଖ ଲୋ ସଜନୀ ନଇପଠା ଧାରେ କାଶ୍ୟପ ଦିଏ ମୁରୁକି ହସ

ହାତଠାରି ତାକେ ଦୂର ଚାଳ ବଣ ଆ ଥରେ କେବେ ପାଖକୁ ମୋର ଗାଁ ତଳପୁଅ ଧାନ କିଆରୀରେ ଥିବି ଥିବି ଉଡ଼େ ଧାନ ପତର

ଚାରିଆଡ଼େ ଦିଶେ ଉତ୍ତୁଧନୁ ସମ ପତି ତିକମିକ ଭୋଦୁଅ ଖରା ଭଳି ଭଳି ଚାଲେ ଗାଁ ଭୁଆଶୁଣି କାଖରେ କାଖେଇ ପାଣିର ଗରା । ନଇ ଆଉ ପାରି କାଦୁଆ ବିଳ ବେ ଗେରଞ୍ଜ ତାହାର ଛାଡ଼ୁଛି ରତି ଭାତ ପାଣି ନେଇ ମକରା ମାଉପ ତରତର ହେଉ ଯାଏ ଦଉଡ଼ି । ଭୋଦୁଅ ସଂଜରେ ଗାଁ ପୋଖରୀରେ ମାଛ ପରି ଦେଖ ପହଁରେ କହୁ ଅଳପ ଅଳପ କହୁ ଆଲୁଅରେ ପୁଲକିତ ହୁଏ କୁଆଁରୀ ମନ କେଜାଣି କାହିଁକି ମନ ପୁରେନାହିଁ ନିଦ ଚୋରି କରେ ଭୋଦୁଅ ରାତି ଶୁନ୍ୟ ଦିଶୁଥାଏ ସାରା ଆକାଶତା ପାଖରେ ନଥିଲେ ମୋ ପ୍ରିୟ ସାଥୀ । + ପାରାଦ୍ୱୀପ (ମୋ) ୮୨୪୯୩୦୯୪୭୦

ଇଚ୍ଛା ହୁଏ... ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟବ୍ରତ ସାହୁ

ପ୍ରିୟାର ଫଟୋକୁ ଯେତେ ଦେଖୁଲେବି ଦେଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ପ୍ରିୟାର ଚିଠିକୁ ଯେତେ ପଢ଼ିଲେବି ପଢ଼ିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ।(୦) ଅଦେଖା ଯାତନା ଅହୁଆ ବେଦନା ପ୍ରିୟା ସିନା ପାରେ କୁହୁଁ ସେଥିପାଇଁ ବୋଧେ ଅତେବ ଦେବାରେ ଆସେ ସେ ସପନେ ସାଜି ପ୍ରିୟା ସହ ଯେତେ ଗପ କରୁଥିଲେ ଗପିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ । ପ୍ରିୟାର ଫଟୋକୁ... (୧) ଦୁଃଖ ଦୁନିଆର ସରହଦ ତେଇଁ ପ୍ରିୟା ଆଣି ଦିଏ ସୁଖ ସେଥିପାଇଁ ବୋଧେ ଭାବିଲେ ତା କଥା କଲମ ମୋ' ପାଠେ ଗୀତ ପ୍ରିୟାକୁ ସପନେ ଯେତେ ଦେଖୁଲେବି ଦେଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ । ପ୍ରିୟାର ଫଟୋକୁ... (୨) ପଲ୍ଲସାହି, କମଳପୁର, ଅହିୟାସ, ଯାଜପୁର- ୭୫୫୦୩୬ (ମୋ) ୯୩୩୮୧୬୫୬୧୯

ଏଇ ଆଖି ମଧୁ ସୂଦନ ମାଝୀ

ବାରେ ଆସି କେବେ ପୁଟାଭଙ୍ଗ ପ୍ରାଣେ ପ୍ରାଚିର ମାୟାକିନୀ, ଶରତ ମଳୟ ଛୁଇଁବାକୁ ଥରେ ଗାଈକି କେବେ ପ୍ରେମର ରାଗିଣୀ ।(୧) ଦେହ ମୟାକିନୀ ବାସନାକୁ ଅବା ବୁଲି ଦିଅ ମୋ ଶରୀରରେ, ଅମୃତର ନୀର ମୋ ଦୁଃଖରେ ଦିଅ ଉର୍ଜିତୁ ସଦା ମୋ ବକ୍ଷରେ । ବୋହି ପଡ଼ୁ ସେବ ଠୋପା ଠୋପା ହୋଇ ମାୟା ଶାତରେ ବସନ କାଢ଼ି, ଆଖି ଓଠ ହସୁ ଆହୁରିତ ହୋଇ ଆର୍ତ୍ତ ହୋଇ ଯାଉ ଅଛି ଯେତେ ଦାଡ଼ି । ତମ ନାବେ ବସି ଗାଈବାକୁ ଗୀତ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ମୋର ଅନୁରା ମନ, ପୂର୍ଣ୍ଣମା ଠାରୁ ଅନାବାସ୍ୟା ଆହୁରି ଭଲ ନଇ ଦେଖେ ଚାହିଁ ଦାଉଲି କହୁ । ମୋ ହୃଦ କିଆରୀ ନିପାଣିଆ ସିନା ବୋହିଯିବ ନୀର ପଡ଼ିବ ଯେତେ, ଆଖିକୁ ଦେଖ ଭାଙ୍ଗିବ ନତିଆ ରଖ ଦେଇ ବାରେ ବକ୍ଷେଇ ହାତେ ।(୫) + ପୁରୁଣା ବାଲେଶ୍ୱର, ବାଲେଶ୍ୱର

ଜୀବନ ଓ ମୃତ୍ୟୁ ଲୋକନାଥ ମହାପାତ୍ର

କାବନର ନଇ ଯାଏ ବହି ବହି ମୃତ୍ୟୁର ସାଗରେ ମିଶିବ ସେ ଯାଉ ମୃତ୍ୟୁର ସାଗରେ ନାହିଁ ବଡ଼ ସାନ ଧନି ଗରିବ ସେଠି ସଭିଏଁ ସମାନ କାବନ ଯାତ୍ରାର ମୃତ୍ୟୁ ଶେଷ ଠିକଣା କାବନ ଯାତ୍ରାର ମୃତ୍ୟୁ ଶେଷ ଯତ୍ନେ କାବନ ବନ୍ଧନ ଆଉ ମୃତ୍ୟୁ ମୁକ୍ତି ପଥ ମୃତ୍ୟୁର ସାଗରେ ସବୁ ଦୁଃଖ ହୁଏ ନାଶ ତେଣୁ ମୃତ୍ୟୁ ନୁହେଁ ଭାଉ ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ଅଜିଗାପ ମୃତ୍ୟୁ ଅଟେ ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସାମ୍ୟବାଦ ତେଣୁ ବନ୍ଧୁ କେବେ ମୃତ୍ୟୁକୁ ନ ତର ସତ୍ୟ ଧର୍ମ ନ୍ୟାୟ ମାର୍ଗେ ହୁଅ ଅଗ୍ରସର । + ଗୋଲାପଲୁ ସାହି, ବ୍ରହ୍ମପୁର

ନିସଂଗତା ଅଳକା ରାୟ

ବେଳେବେଳେ ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ଓ, ସମସ୍ତ ମେଳିରେ.... ବେଳେବେଳେ ଏକାକୀତ୍ୱର ନିର୍ଜନତାରେ ଦୋଳାୟିତ ଶରତ ସକାଳ ସାମାହିନ ଆକାଶର ଦିଗବଳୟ ଲାଗେ ନିସଂଗତ ! ସଂହାର.... ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ବେଶରେ ଏକ ନିରୋଳା ପ୍ରତ୍ୟୟ ଚାହେଁ କେବଳ ଆଖୁଳାଏ ବିଶ୍ୱାସ । ନିସଂଗତା ଏକ ଦର୍ପଣ ତିହୁର ଦିଏ ନିଜକୁ ନିଜ ସହିତ ସଂଖ୍ୟାକୁ, ପ୍ରାଣକୁ ପାପକୁ, ପୁଣ୍ୟକୁ ଚାହେଁ ବା ନ ଚାହେଁ ତାର ଯଦି ଆସିବାର ଅଛି ସେ ଆସିବ....ବାସିବ.... ପକ୍ଷକୁ ପଦ୍ମ କଦୁ ହେବା ଆଉ ଶାମୁକାରୁ ମୁକ୍ତା ହେବା ଯଦି ସତ୍ୟ, ତେବେ ନିଶ୍ଚୟ ନିସଂଗତା ଦିନେ କଦୁ ଦେବ ଅନାଦିକ ସ୍ୱେଦ, ପ୍ରେମ ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ଓ ସଙ୍ଗୀତ ଯାହା ବାଞ୍ଛିତ ବିଭାସ । + ଭୁବନେଶ୍ୱର (ମୋ) ୭୯୭୮୩୩୨୦୬୧

ସ୍ମୃତିର ଶିଉଳି ତୁମେ ଅଧ୍ୟାପିକା ଲକ୍ଷ୍ମୀପ୍ରିୟା ପୃଷ୍ଠି

ସ୍ମୃତିର ଶିଉଳି ତୁମେ କେବେ ଏ ମନ ଅଟକେ ଦେଖିବାକୁ ଲାଜମଖା ତୁମ ସେ ଆଖି ସମୟ ମାନେନା ମନା କରେ ଯାହା ଆନମନା ନାରିବରେ ରହିଯାଏ ନିମିଷେ ଲାଖୁ । ଦିରାଗର ବିଭୁତି ରେ ପ୍ରାଚିର ଅଦିବ ମାଖୁ ଅନୁରାଗ ଆଶେ କିଛି ସପନ ଡାକି ବର୍ଜଣୀ ର ମୃତୁଜନା ଉଠଇ ପଲକେ ତେଇଁ ଗାଈବାକୁ ପୁଲକିତେ ତୋ ନାମ ସଖୁ । ଅମରାବତୀ ଏ ପୁର ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟରେ ଭରପୁର ତଥାପି ନୀରବତା ଏ ଜହୁ ରାତି ଅଦିନିଆ ମେଘ ପରି ତୁମ ସ୍ମୃତି ଛିଟା ମାରି ଓଦାକରେ ମନ ତଳ ଭିଜା ପାରିବି । ଦଶରଥପୁର, ଯାଜପୁର-୭୫୫୦୦୬, (ମୋ) ୭୩୭୭୩୧୮୭୮୯

ଦୁଇଟି ଅଶ୍ରୁ କବିତା ନୀଳମଣି ଚାନ୍ଦ

|| ହାସପାତାଳ || ଖୁର୍ଦ୍ଦରେ ଶାୟିତ ରୋଗୀର ଯତ୍ନେ ମନ ଆତ୍ମୋଳିତ କରେ ମୁଁ ଉପସଂହାରରେ ଉପନୀତ ହୁଏ କିଛି ନାହିଁ କାବନରେ ବ୍ରହ୍ମ ସତ୍ୟ ଜଗତ ମିଥ୍ୟା ମାୟାକୁ ହେବ ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ । || ଶୁଣାନ || ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ୱାର, ସ୍ୱର୍ଗଧାମ କି ଗାଁ ଶୁଣାନ ସବୁଠାରେ + ଭୁବନେଶ୍ୱର, (ମୋ) ୯୫୮୩୨୦୨୩୫୭

ଅଳସ ନିଦରେ ତୁମେ ନିରଞ୍ଜନ ସାହୁ *

ସକାଳୁ ଅଳସ ନିଦ ଭାଙ୍ଗୁଛାଳୁ ତୁମ ମୁହଁ ଗଳା ନାଟି ଅନେକ ଭାବନା ଭିତରେ ବୁଡ଼ିଲି ଆଜି ହେଲୁ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ । ତୁମେ କେଉଁପରି ସେଠାରେ ରହିଛ ସେକଥା ତୁମକୁ କଣ ମୁହଁ ଏହିଠାରେ ରହିଛି ସେପରି ହୋଇକରି ବାଟବଣା ଭାଗ୍ୟ ତ ଭଗାବା ସାକେ ଯେଉଁପରି ଖୁସି ଦେବ କିଏ ଯାଚି ? ତୁମର ଖବର କୁହୁବାରେ ଯେତେ ମନରେ ଆଗ୍ରହ ଥାଏ ମନ କଥା ମୁହଁ ମନେ ମାରିଦିଏ ମନେମନେ ଦୁଃଖ ପାଏ ଯାହାକୁ ପଦାର ତୁମ ଭଲମନ୍ଦ ରାଗରେ ଯାଏ ସେ ପାଚି । ଆଜି ବି ପୋଖରୀ ଗାଧୁଆ ଛାଡ଼ିବି ଗାଧୋଇବା ପାଇଁ ଯାଏ ତୁମର ଗାଧୁଆ ତୁମକୁ ଚାହିଁଲେ ସୁଚି ବିଭୋର ମୁଁ ହାଏ ତୁମ ସାହି ଲୋକେ ଦେଖେଇ କହନ୍ତି ତୁମେ ଲୁଗା କାଟି କାଟି । ନିହଳ ପ୍ରସାଦ, ଗଂଦିଆ ପାଟଣା ଡେକାନାଲ- ୭୫୯୦୧୭ (ମୋ) ୯୯୩୮୭୪୧୫୮୩

ବିଘ୍ନ ବିନାଶକ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ

ବକ୍ରତୁଣ୍ଡମହାକାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟକୋଟି ସମପ୍ରଭଃ

ଜୟଶ୍ରୀ ପଢ଼ନାୟକ

ବିଦ୍ୟାରମ୍ଭେ ବିଦାହେ ଚ ପ୍ରବେଶେ ନିର୍ଗମେ ଚଥା ସଂଗ୍ରାମେ, ସଙ୍କଟେ ଚୈବ ବିଘ୍ନସ୍ତସ୍ୟ ନମାୟତେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ହିନ୍ଦୁ ପରିବାରରେ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ବିଦ୍ୟାରମ୍ଭ ସମୟରେ ଗଣେଶ ପୂଜନ ହୁଏ । କାରଣ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ବିଘ୍ନ ନାଶକ ତେଣୁ କୌଣସି ଅନୁକୂଳ କର୍ମ ଆରମ୍ଭରେ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କୁ ପୂଜା କରାଯାଇଥାଏ । ବିନାଶକ ଗଜମୁଖ, ବାରିହସ୍ତ ଯୁକ୍ତ, ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତରେ ଶୁକ୍ର, ଅକ୍ଷୟାଳା ଓ ବାମହସ୍ତରେ ପରଶୁ ଓ ମୋଦକ ପୂର୍ଣ୍ଣପାତ୍ର । ବୈଦିକ ଧର୍ମର ଯେ କୌଣସି ପୂଜା ବିଧିରେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ଆବାହନ କରାଯାଏ । ସେ ଏକଦତ୍ତ ମୋଦକ ପ୍ରିୟ, ଉଦର ବୃହତ ସେ ଲକ୍ଷ୍ମୋଦର କର୍ଣ୍ଣ କୁଳାକ୍ଷି ବକ୍ଷରେ ସର୍ପ ଯଜ୍ଞ ପବିତ୍ର ଓ ଶରୀର ବ୍ୟାଧୁତର୍ପଣ ଦ୍ୱାରା ଅଳଙ୍କୃତ । ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତି ପୂଜା ଓ ଉପାସନା ସନାତନ ଅଟେ । ସେ ସିଦ୍ଧିଦାତା ମଙ୍ଗଳମୟ ଅଟନ୍ତି । ଅସଂଖ୍ୟ ଦେବତା ଦ୍ୱାରା ଉପାସ୍ୟ ଶ୍ରୀଗଣେଶ । ତାଙ୍କର ପ୍ରାଚୀନତମ ମୂର୍ତ୍ତି ଗୁଡ଼ିକ ଯକ୍ଷ ଓ ନାଗର ପ୍ରତିମାର ପ୍ରତିରୂପ । ଯକ୍ଷ ଓ ନାଗମାନଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତିପୂଜା ଭାରତରେ ଅନେକ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା । ଏଥିରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ପ୍ରତିମା ପରମ୍ପରା ପ୍ରଣବି କାଳରୁ ହୋଇଆସୁଅଛି । ନେପାଳ ର ପଶ୍ଚିମପଟ୍ଟନାଥ ମନ୍ଦିରର ଉତ୍ତରରେ ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ଗଣେଶ ମନ୍ଦିର ଅଛି । ଏହା ସମ୍ରାଟ ଅଶୋକଙ୍କ କର୍ମାଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା । ଅନେକ ଗଣପତି ମୂର୍ତ୍ତିକ ବାହନ ଅଟନ୍ତି । ହେରମ୍ଭ ଗଣାପତିଙ୍କ ବାହନ ସିଂହ । ସେ ପଞ୍ଚ ବଦନ ଯୁକ୍ତ । ଚାରିଦିଗକୁ ଚାରି ମୁଖ ପଞ୍ଚମୂର୍ତ୍ତି ଆକାଶଗୁଣ୍ଡା ପରମ୍ପରା । ସିଂହ ଉପରେ ଉପବିଷ୍ଣୁ ହୋଇଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କ ହାତରେ ପାଶପତ୍ର, ଅକ୍ଷୟାଳା, ପରଶୁ, ଶୁକ୍ର, ମୁଦ୍ରା ମୋଦକ ବରମୁଦ୍ରା ଓ ଅଭୟ ମୁଦ୍ରା ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଥାଏ । ଗଣେଶ ପ୍ରାଚୀନ ଦେବତା । ମନ୍ଦିରରେ ତାଙ୍କର ନିତ୍ୟ ପୂଜା ଆରାଧନା ହୁଏ । ଭାଦ୍ରପଦ ଶୁକ୍ଳ ଚତୁର୍ଥୀରେ ମନ୍ଦିରରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପୂଜା ବିଧି ପାଳିତ ହୁଏ । ସେହିଦିନ ତାଙ୍କର ସାର୍ବଜନୀନ ପୂଜା ମଣ୍ଡପ ମାନଙ୍କର ଖୁବ ଆଡ଼ମ୍ଭର ସହକାରେ ହୁଏ । ଆମର ଚାଟୋକା ପାଠରେ ରହିଛି ଗଣେଶ ବନ୍ଦନା ।

ମନରେ ଏକାଗ୍ରତା ଆଣେ । ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କର ସର୍ବାଙ୍ଗେ ପୂଜା ହୁଏ ସେ ଅଗ୍ର ପୂଜିତ ଦେବ । ବିବାହ, ମନ୍ଦିର ବ୍ରତ ମନ୍ଦିର ସ୍ଥାପନ, ନୂତନ ଗୃହ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଯଜ୍ଞ ସବୁ ସମୟରେ ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ଦେବତା ସିଏ । ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କ ପିତା ଦେବ ଦେବ ମହାଦେବ ମାତା ପାର୍ବତୀ ଭ୍ରାତା ଯୁଦ୍ଧବିଦ୍ୟା ବିଶ୍ୱାକ୍ଷର କାର୍ତ୍ତିକେୟ । ଗଣେଶ ପାର୍ବତୀଙ୍କ ମାନସ ସନ୍ତାନ । ଶିବ ଆଶୀର୍ବାଦ କେଉଁଥିଲେ ସବୁ ଦେବତାଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ରୂପ ମାନସ ପୁତ୍ର ଗଣେଶ ନାମରେ ହେବ ବିଦିତ । ଦେବଗଣ, ଆର୍ଯ୍ୟ ଅନାୟିକା ବଦଳକୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ହେବ । ତେଣୁ ଗଣେଶ ପୂଜା ପ୍ରତି ଘରେ ଘରେ ପୁରେ ପୁରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ । ଅଗ୍ରପୂଜ୍ୟ ଗଣେଶ କର ରହିଛି ଦ୍ୱାଦଶ ନାମ ୧. ସୁଗୁଣ ତାଙ୍କର ପୁରତ ଚନ୍ଦ୍ର ନାଥ ଓ କର୍ଣ୍ଣ । ଛୋଟ ଆଖି ଗମ୍ଭୀରତାର ପ୍ରତୀକ, ଦୀର୍ଘନାଥା ଦୁର୍ଗମତା ପୁତ୍ରକ, କର୍ଣ୍ଣ ବହୁଳତା ପ୍ରତୀକ । ୨. ଏକଦନ୍ତ - ପର୍ଶୁରାମ ସହ ଯୁଦ୍ଧ ରେ ଗୋଟିଏ ଦାନ୍ତ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଯେବେ ପର୍ଶୁରାମ ନିଜ ଭୁଲ ଜାଣି ପାରିଲେ ସେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ଏକଦନ୍ତ ନାମରେ ବିଶ୍ୱ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହେବାର ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଲେ । ୩. କପିଳ-କପିଳା ଅର୍ଥ ଗାଈ । ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଗାଈ ଯେପରି ଦୁଷ୍ଟ, ଯୁତ ଓ ବହି ପ୍ରଦାନ କରେ ସେହି ପ୍ରକାର ଗଣେଶ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଦୁର୍ଦ୍ଦିରୁପା ଦହି, ସମୁଦ୍ଧକ ଭାବ ରୂପା ଦୁଷ୍ଟ ତଥା ଜ୍ଞାନ ରୂପା ଯୁତ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି । ଭକ୍ତ ମାନଙ୍କର ବୈଦିକ, ବୈଦିକ ଓ ଭୌତିକ ଦୋଷ ଦୂର କରନ୍ତି । ୪. ଗଜକର୍ଣ୍ଣ- ସନାତନ ଧର୍ମ ରେ ତାଙ୍କୁ ଦୁର୍ଦ୍ଦିର ଦେବତା ବୋଲି ମନାଯାଏ ଅର୍ଥାତ୍ ସଦା ନିଜ କାନ ଖୋଲି ସବୁ ପ୍ରକାର, ବ୍ୟଥା ଶୁଣି ହଜମ କରିବେ ମଣିଷର ଦୁର୍ଦ୍ଦି ବିନଷ୍ଟ ହୁଏନାହିଁ । ୫. ଲକ୍ଷ୍ମୋଦର- ଶାସ୍ତ୍ରାୟୁସାରେ ଭଗବାନ ଶଙ୍କର କର ତମ୍ଭରୁ ଧିନିରୁ ଗଣେଶ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେବ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ସତୀ ପାର୍ବତୀ ଠାରୁ

ହୁଅନ୍ତା । କୌଣସି ପ୍ରକାର ବାହ୍ୟ ଆବରଣ ଯୁକ୍ତ କଥାରେ ସେ ପ୍ରଭାବିତ ନ ହୋଇ ଭକ୍ତଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ କରନ୍ତି । ଗଜାନନ ରୂପରେ ଅଗ୍ରେ ପୂଜା ପାଆନ୍ତି । ୧୨. ସିଦ୍ଧି ବିନାୟକ- ଗଣେଶ କର ଏହି ଲୋକପ୍ରିୟ ନାମରେ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରେ ପୂଜିତ ହୁଅନ୍ତି ମୁୟାଲରେ ସିଦ୍ଧି ବିନାୟକ ନାମରେ ପ୍ରାଚୀନ ଓ ଭବ୍ୟ ମନ୍ଦିର ଅଛି ଗଣେଶ ଭକ୍ତ ଉପରେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବିଘ୍ନ ନାଶ କରନ୍ତି, କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି କରନ୍ତି ଅଭୟ ଦିଅନ୍ତି । ଗୌରୀ ନନ୍ଦନଙ୍କୁ ଆରାଧନା କଲେ ବିଘ୍ନ କଟେ ସୁଖ ସମୃଦ୍ଧି ବଜେ । ଏସବୁ ନାମର ଯଥାର୍ଥତା ଅନୁସାରେ ସେ ଅଗ୍ର ପୂଜ୍ୟ ଦେବ । ତାଙ୍କ ପୂଜା ବିନା କୌଣସି ଦେବୀ ଦେବତାଙ୍କୁ ଆବାହନା କରାଯାଏନା । କି କୌଣସି ମାଙ୍ଗଳିକ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇପାରେନା ତେଣୁ ସବୁ ଶୁଭ କାମ ଘର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବାହାଘର ବ୍ରତଘର ଶିକ୍ଷାଗୁଣ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ବଣିକ ସଂଗଠନେଶଙ୍କୁ ଦୁର୍ଦ୍ଦିର ଦେବତା ସ୍ୱୀକୃତି ଦେବତା ବୋଲି ପୂଜା କରିଥାନ୍ତି । ଶେଷରେ ଏତିକି କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ଆସିଲଣି ପାର୍ବତୀ ଗତୁ ପରିବେଶ ପୁରସ୍କାରେ ଆମ ସୁରକ୍ଷା ଏହି କଥା ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ପରିବେଶର ସୁଖତା ଉପରେ ନଜର ଦେଇ, ସୁସ୍ଥ ବାତାବରଣ ଭିତରେ ପାଳନ କରିବା ପୂଜା । ମୂର୍ତ୍ତି ବିସର୍ଜନ ବେଳେ ନର, ପୋଖରୀ, ଗାଡ଼ିଆ ପାଣି ଦୂଷିତ ହୋଇଥାଏ । ପୂଜାମାଳ ଓ ପୂଜାପୋକରଣ ବିସର୍ଜନ ପରେ ନଦୀରେ ନ ଫିଙ୍ଗି ଗୋଟିଏ ଖାଲ କରି ପୋତିଦେବା ଦ୍ୱାରା ନଦୀ ପୋଖରୀ ଓ ତାର ଆଖପାଖ ପରିବେଶ ଦୂଷିତ ହେବାରୁ ବଞ୍ଚିଯାଏ । ଦୂଷିତ ଜଳ ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ପରିବେଶ ରୋଗକୁ ଚାକି ଆଣେ । ମୂର୍ତ୍ତିରେ ଲାଗିଥିବା କୃତ୍ରିମ ରଙ୍ଗ ବିସର୍ଜନ ପରେ ନଜ ପୋଖରୀରେ ମିଶିବା ଫଳରେ ଅନେକ ରୋଗ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ମୂର୍ତ୍ତିରେ ପ୍ରାକୃତିକ ରଙ୍ଗ ଦେବା ଫଳରେ ହାନିକାରକ ହୋଇନଥାଏ । ତେଣୁ ଏସବୁ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ସାର୍ବଜନୀନ ପୂଜା ଗଣେଶ ପୂଜା ଖୁବ ଧ୍ୟାନରେ ପାଳନ କରିବା ବିଧେୟ ।

ଶିବଙ୍କ ପତ୍ନୀ ପାର୍ବତୀ ନିଜ ଅଜ୍ଞତା ଗଣପତିଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଇ ନିଜ ଦ୍ୱାରର ରକ୍ଷକ ଭାବେ ଜଗାଇଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ତପସ୍ୟା ସାଧି ମହାପ୍ରଭୁ ଭୋଳାଶଙ୍କର ପାର୍ବତୀଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବାକୁ ଆସିବାରୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ତାଙ୍କ ଦାନ୍ତ ଛାଡ଼ିନଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ କଥୋପକଥନ ହୋଇ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୁହାଁମୁହିଁ ଯୁଦ୍ଧ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପ୍ରଥମେ ସ୍ୱୟଂ ଶିବଙ୍କୁ ଗଣପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରାସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ପରେ ସେ ଯୁଦ୍ଧରେ ବିଜୟୀ ହେଲେ ଓ ଗଣନାଥଙ୍କ ମୁଖ ଛେଦନ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଶିବ ପାର୍ବତୀଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ବିଷୟରେ କାଣି ଗଣନାଥଙ୍କ ଛିଣ୍ଡି ଯାଇଥିବା ମଣିଷର ଖୋଜା ଚାଲିଲା । ପରିଶେଷରେ ତାହା ନମିଳିବାରୁ ଏକ ହସ୍ତୀର ମୁଖ ଛେଦନ କରାଯାଇ ଗଣନାଥଙ୍କ ଶରୀରରେ ଲାଗିଥିଲା ଓ ସଞ୍ଜିବନୀ ମନ୍ତ୍ରରେ ସେ ଜୀବନ୍ୟାସ ପାଇଥିଲେ । ଶିବଙ୍କ ବର ତାଙ୍କୁ ମିଳିଥିଲା ଯେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦେବଦେବୀଙ୍କ ପୂଜା ପୂର୍ବରୁ ତାଙ୍କ ଆରାଧନା କରାଯିବ । ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କ ସ୍ତୁତି ହେଉଛି - ‘ବକ୍ରତୁଣ୍ଡମହାକାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟକୋଟିସମପ୍ରଭଃ । ନିର୍ବିଘ୍ନଂ କୁରୁ ମେ ଦେବ ସର୍ବକାର୍ଯ୍ୟେଷୁ ସର୍ବଦା ।’ ଓଡ଼ିଶାର ପୁରପଲ୍ଲୀରେ ତେଲି ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ପ୍ରାୟତଃ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କ ପୂଜା ସାତ ଦିନ ବା ନଅ ଦିନ ବ୍ୟାପୀ ଆତ୍ମମ୍ଭରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଶ୍ରୀ ଗଣନାଥଙ୍କ ପୂଜା ଓଡ଼ିଆର ଜନଜୀବନରେ ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପାର୍ବଣ ହିସାବେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବନାହିଁ ।

+ ଆଇନଜୀବୀ, ଓଡ଼ିଶା ହାଇକୋର୍ଟ, କଟକ, ମୋ : ୯୪୩୭୧୨୩୫୨୮

ଶ୍ରୀଗଣେଶ ହିଁ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତିରୋପଣର ଉତ୍ସ

ସିଦ୍ଧିଦାତା ଗଣପତି

ଡକ୍ଟର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାହୁ

ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମର ବିଶ୍ୱାସ ଅନୁଯାୟୀ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ହେଉଛନ୍ତି ପ୍ରଥମ ଉପାସକ । ସେ ଉଭୟ ବିକେତା ଏବଂ ବିଘ୍ନବିନାଶକାରୀ । ବହୁ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ଗଣେଶ ଉତ୍କଳର ପରମ୍ପରା କେବଳ ପୂଜିତ ହୁଅନ୍ତି, ବରଂ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଦେଶରେ ଓ ବିଶ୍ୱରେ ପୂଜିତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ସେ ବିଶ୍ୱ ବନ୍ଦିତ ବିଘ୍ନେଶ୍ୱର । ଶ୍ରୀଗଣେଶ ହେଉଛନ୍ତି ଏକମାତ୍ର ଋଷ, ତାଙ୍କୁ ସହପ୍ରାଧିକ ନାମରେ ନାମିତ କରାଯାଇଛି । ଆଜି ଯେତେବେଳେ ଆମେ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ ପର୍ବ ପାଳନ କରୁଛେ, ସେତେବେଳେ ଆମେ ଗଣେଶଙ୍କର ବିଶେଷ ଆକୃତିର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ଉଚିତ ଓ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କ ବାଣୀ ବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କ ଆକୃତି ଆମକୁ କେଉଁ ବାଣୀ ଦେଇଥାଏ ତାହା ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବା ଉଚିତ ।

ପୁରାଣ ହେଉଛି ତାହାର ପ୍ରମାଣ । ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତିରୋପଣ ଏବଂ ଅଙ୍ଗ ବାନ ପାଇଁ ଶ୍ରୀଗଣେଶ ଆମକୁ ପ୍ରେରଣା ଦିଅନ୍ତି । ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ ପର୍ବ ପାଳନ ଅବସରରେ ତାଙ୍କୁ ପୂଜା କରିବା ସହିତ ଅଙ୍ଗ ବାନ କରିବାର ଶପଥ ମଧ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ । ‘ବିଜ୍ଞାନରେ ଏପରି ଅନେକ ଆବିଷ୍କାର ଅଛି, ଯାହାର ପଞ୍ଚମ ପୂର୍ବରୁ ପୁରାଣରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର । ପୁରାଣ ଅନୁଯାୟୀ ବିଶ୍ୱର ପ୍ରଥମ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାରର ଶ୍ରେୟ ମଧ୍ୟ ହିନ୍ଦୁ ଦେବତାମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇଥାଏ । ଗୋଟିଏ ପୌରାଣିକ କାହାଣୀ ଅଛି, ଯେତେବେଳେ ମାତା ପାର୍ବତୀ ଚନ୍ଦନ କାଠରୁ ଗଣେଶଙ୍କୁ ସୃଷ୍ଟି କରି ସ୍ନାନ କରିବାକୁ ଗଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ଗଣେଶଙ୍କୁ ଦ୍ୱାରରେ ଜଳି ରହିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ଓ କାହାରିକୁ ତାଙ୍କ ବିନା ଅନୁମତିରେ ଭିତରକୁ ନହାଡ଼ିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଭଗବାନ ଶିବ ଫେରି ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଚାହିଲେ, ସେତେବେଳେ ଗଣେଶ ତାଙ୍କୁ ଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ସେ କହିଲେ ଯେ ଭିତରକୁ କେହି ପ୍ରବେଶ ନକରିବାରୁ ମା’ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଭଗବାନ ଶିବ ଗଣେଶଙ୍କ କଥାକୁ ଅମାନ୍ୟ କରି ଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ହେଲେ ଗଣେଶ ମା’ଙ୍କ ବଦନ ରକ୍ଷା କରି ତା’ଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ନଥିଲେ । ଭଗବାନ ଶିବ ଏଥିରେ କ୍ରୋଧିତ ହୋଇ ଗଣେଶଙ୍କ ମୁଖକୁ କାଟି ତାଙ୍କ ଶରୀରକୁ ଅଲଗା କରି ଦେଇଥିଲେ । ପରେ ଏଭଳି ଅଭାବନୀୟ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ମାତା ପାର୍ବତୀ ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲେ ଓ କ୍ରୋଧ କରି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡକୁ ଧ୍ୱଂସ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ କ୍ରୋଧ ଦେଖି ଭଗବାନ ବ୍ରହ୍ମା ତା’ଙ୍କୁ ଶାନ୍ତ ରହିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ତା’ପରେ ମାତା ଭଗବାନ ଗଣେଶଙ୍କୁ ପୁନର୍ଜୀବିତ କରିବା ସହିତ ସର୍ବ ଦେବତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବ ପ୍ରଥମେ ପୂଜା କରିବା ବିଷୟରେ କହିଥିଲେ । ପାର୍ବତୀଙ୍କ କଥାକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ବ୍ରହ୍ମାଦେବ ଭଗବାନ ଶିବଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ଯେ ଏହି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ମୁଖ ଉଦ୍ଧାର ଆଡ଼କୁ ଥିବ, ସେହି ସମାନ ପ୍ରଭୁ ଗଣେଶଙ୍କୁ ସ୍ନାନକର କରାଯିବ । ଏହି ସହାନୁଭୂତ ବାହାରିଥିବା ଶିବ ସମଗ୍ର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ହାତୀ ଉଦ୍ଧାର ଆଡ଼କୁ ମୁଖ କରି ବସିଥିବା ଦେଖିଲେ, ଯାହା ବ୍ରହ୍ମାଦେବଙ୍କ କଥା ଅନୁଯାୟୀ ଉଦ୍ଧାର ଦିଗରେ ମୁଖ କରି ବସିଥିଲା । ଏହା ପରେ ପ୍ରଭୁ ଗଣେଶଙ୍କ ଗଳା ଉପରେ ହାତୀର ମୁଖ ପ୍ରତିରୋପଣ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଗଣେଶଙ୍କୁ ଗଜାନନ ବୋଲି ଡକାଯାଇଥାଏ । ଆଜିର ଏଭଳି ଏକ ପବିତ୍ର ଶ୍ରୀଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ ପର୍ବରେ ସେହି ବିଘ୍ନବିନାଶକ ଗଣପତି ଗଜାନନଙ୍କର ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା କରିବା ସହିତ ଅଙ୍ଗ ବାନ କରିବାର ଶପଥ ନେଇ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଗଣେଶଙ୍କ ପ୍ରତି ତାହାହିଁ ହେବ ଆମମାନଙ୍କ ଭକ୍ତିପୂତ ପୂଷାଞ୍ଜଳି - ‘ଓଁ ଗଣେଶାୟ ବିଦୁହେ ଗଜାନନାୟ ଧ୍ୟମହା ତନ୍ଦୋଗଣେଶ ପ୍ରତୋଦୟାତ୍ ଓଁ ଜୟ ଗଣେଶାୟ ନମଃ ।’

ହୁଅନ୍ତା । କୌଣସି ପ୍ରକାର ବାହ୍ୟ ଆବରଣ ଯୁକ୍ତ କଥାରେ ସେ ପ୍ରଭାବିତ ନ ହୋଇ ଭକ୍ତଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ କରନ୍ତି । ଗଜାନନ ରୂପରେ ଅଗ୍ରେ ପୂଜା ପାଆନ୍ତି । ୧୨. ସିଦ୍ଧି ବିନାୟକ- ଗଣେଶ କର ଏହି ଲୋକପ୍ରିୟ ନାମରେ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରେ ପୂଜିତ ହୁଅନ୍ତି ମୁୟାଲରେ ସିଦ୍ଧି ବିନାୟକ ନାମରେ ପ୍ରାଚୀନ ଓ ଭବ୍ୟ ମନ୍ଦିର ଅଛି ଗଣେଶ ଭକ୍ତ ଉପରେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ବିଘ୍ନ ନାଶ କରନ୍ତି, କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି କରନ୍ତି ଅଭୟ ଦିଅନ୍ତି । ଗୌରୀ ନନ୍ଦନଙ୍କୁ ଆରାଧନା କଲେ ବିଘ୍ନ କଟେ ସୁଖ ସମୃଦ୍ଧି ବଜେ । ଏସବୁ ନାମର ଯଥାର୍ଥତା ଅନୁସାରେ ସେ ଅଗ୍ର ପୂଜ୍ୟ ଦେବ । ତାଙ୍କ ପୂଜା ବିନା କୌଣସି ଦେବୀ ଦେବତାଙ୍କୁ ଆବାହନା କରାଯାଏନା । କି କୌଣସି ମାଙ୍ଗଳିକ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇପାରେନା ତେଣୁ ସବୁ ଶୁଭ କାମ ଘର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବାହାଘର ବ୍ରତଘର ଶିକ୍ଷାଗୁଣ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ବଣିକ ସଂଗଠନେଶଙ୍କୁ ଦୁର୍ଦ୍ଦିର ଦେବତା ସ୍ୱୀକୃତି ଦେବତା ବୋଲି ପୂଜା କରିଥାନ୍ତି । ଶେଷରେ ଏତିକି କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ଆସିଲଣି ପାର୍ବତୀ ଗତୁ ପରିବେଶ ପୁରସ୍କାରେ ଆମ ସୁରକ୍ଷା ଏହି କଥା ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ପରିବେଶର ସୁଖତା ଉପରେ ନଜର ଦେଇ, ସୁସ୍ଥ ବାତାବରଣ ଭିତରେ ପାଳନ କରିବା ପୂଜା । ମୂର୍ତ୍ତି ବିସର୍ଜନ ବେଳେ ନର, ପୋଖରୀ, ଗାଡ଼ିଆ ପାଣି ଦୂଷିତ ହୋଇଥାଏ । ପୂଜାମାଳ ଓ ପୂଜାପୋକରଣ ବିସର୍ଜନ ପରେ ନଦୀରେ ନ ଫିଙ୍ଗି ଗୋଟିଏ ଖାଲ କରି ପୋତିଦେବା ଦ୍ୱାରା ନଦୀ ପୋଖରୀ ଓ ତାର ଆଖପାଖ ପରିବେଶ ଦୂଷିତ ହେବାରୁ ବଞ୍ଚିଯାଏ । ଦୂଷିତ ଜଳ ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ପରିବେଶ ରୋଗକୁ ଚାକି ଆଣେ । ମୂର୍ତ୍ତିରେ ଲାଗିଥିବା କୃତ୍ରିମ ରଙ୍ଗ ବିସର୍ଜନ ପରେ ନଜ ପୋଖରୀରେ ମିଶିବା ଫଳରେ ଅନେକ ରୋଗ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ମୂର୍ତ୍ତିରେ ପ୍ରାକୃତିକ ରଙ୍ଗ ଦେବା ଫଳରେ ହାନିକାରକ ହୋଇନଥାଏ । ତେଣୁ ଏସବୁ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ସାର୍ବଜନୀନ ପୂଜା ଗଣେଶ ପୂଜା ଖୁବ ଧ୍ୟାନରେ ପାଳନ କରିବା ବିଧେୟ ।

+ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ମହାନଦୀବିହାର ମହିଳା ସ୍ମାରକ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, କଟକ - ୪ ମୋ : ୯୦୪୦ ୧୫୧୪ ୭୫

ଶିବଙ୍କ ପତ୍ନୀ ପାର୍ବତୀ ନିଜ ଅଜ୍ଞତା ଗଣପତିଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଇ ନିଜ ଦ୍ୱାରର ରକ୍ଷକ ଭାବେ ଜଗାଇଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ତପସ୍ୟା ସାଧି ମହାପ୍ରଭୁ ଭୋଳାଶଙ୍କର ପାର୍ବତୀଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବାକୁ ଆସିବାରୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶ ତାଙ୍କ ଦାନ୍ତ ଛାଡ଼ିନଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ କଥୋପକଥନ ହୋଇ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୁହାଁମୁହିଁ ଯୁଦ୍ଧ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପ୍ରଥମେ ସ୍ୱୟଂ ଶିବଙ୍କୁ ଗଣପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରାସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ପରେ ସେ ଯୁଦ୍ଧରେ ବିଜୟୀ ହେଲେ ଓ ଗଣନାଥଙ୍କ ମୁଖ ଛେଦନ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଶିବ ପାର୍ବତୀଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ବିଷୟରେ କାଣି ଗଣନାଥଙ୍କ ଛିଣ୍ଡି ଯାଇଥିବା ମଣିଷର ଖୋଜା ଚାଲିଲା । ପରିଶେଷରେ ତାହା ନମିଳିବାରୁ ଏକ ହସ୍ତୀର ମୁଖ ଛେଦନ କରାଯାଇ ଗଣନାଥଙ୍କ ଶରୀରରେ ଲାଗିଥିଲା ଓ ସଞ୍ଜିବନୀ ମନ୍ତ୍ରରେ ସେ ଜୀବନ୍ୟାସ ପାଇଥିଲେ । ଶିବଙ୍କ ବର ତାଙ୍କୁ ମିଳିଥିଲା ଯେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦେବଦେବୀଙ୍କ ପୂଜା ପୂର୍ବରୁ ତାଙ୍କ ଆରାଧନା କରାଯିବ । ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କ ସ୍ତୁତି ହେଉଛି - ‘ବକ୍ରତୁଣ୍ଡମହାକାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟକୋଟିସମପ୍ରଭଃ । ନିର୍ବିଘ୍ନଂ କୁରୁ ମେ ଦେବ ସର୍ବକାର୍ଯ୍ୟେଷୁ ସର୍ବଦା ।’ ଓଡ଼ିଶାର ପୁରପଲ୍ଲୀରେ ତେଲି ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ପ୍ରାୟତଃ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଙ୍କ ପୂଜା ସାତ ଦିନ ବା ନଅ ଦିନ ବ୍ୟାପୀ ଆତ୍ମମ୍ଭରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଶ୍ରୀ ଗଣନାଥଙ୍କ ପୂଜା ଓଡ଼ିଆର ଜନଜୀବନରେ ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପାର୍ବଣ ହିସାବେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବନାହିଁ ।

+ ପୁଲକୀ ଏକାଡ଼େମୀ ଅଫ ସାଇନ୍ସ, ଚଣ୍ଡୀଛକ, କଟକ

